

**PODACI I INFORMACIJE BANKE
SA STANJEM NA DAN
31.12.2020. GODINE**

SADRŽAJ

1. OPŠTE INFORMACIJE O BANCI.....	4
1.1. Poslovno ime i sjedište Banke	4
1.2. Opšte informacije o Banci.....	4
2. VLASNIČKA STRUKTURA I ORGANI UPRAVLJANJA BANKOM	6
2.1. Popis akcionara koji imaju 5% ili više učešća u kapitalu	6
2.2. Popis članova Nadzornog odbora i Uprave Banke.....	6
2.3. Politike za izbor i procjenu članova organa upravljanja Bankom	11
2.4. Članovi odbora za reviziju	12
2.5. Ostali odbori.....	12
2.6. Način organizovanja interne revizije	12
2.7. Imenovanje spoljnog revizora Banke	13
3. POLITIKA NAKNADA	13
3.1. Ukupne naknade prema područjima poslovanja	14
3.2. Naknade po kategorijama zaposlenih.....	14
3.3. Pregled broja zaposlenih čije naknade iznose 100.000 KM i više u finansijskoj godini ..	14
4. STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA BANKE.....	14
4.1. Strategija preuzimanja i upravljanja rizicima	14
4.2. Politike upravljanja pojedinačnim rizicima	20
4.2.1. Kreditni rizik.....	21
4.2.2. Rizik koncentracije	23
4.2.3. Devizni rizik	23
4.2.4. Operativni rizik	25
4.2.5. Rizik likvidnosti.....	26
4.2.6. Ostali rizici	28
4.3. Struktura i organizacija funkcije upravljanja rizicima	29
4.4. Sistem izvještavanja, mjerenja i ublažavanja rizika	33
4.5. Rizični profil Banke	34
4.6. Informisanje organa upravljanja o rizicima	35
5. KAPITAL.....	37
6. KAPITALNI ZAHTJEVI I ADEKVATNOST KAPITALA.....	41
6.1. Iznosi kapitalnih zahtjeva i stope kapitala	41
6.2. Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza.....	43

6.3. Određivanje očekivanih kreditnih gubitaka	43
6.4. Ukupna i prosječna izloženost Banke	44
6.5. Geografska podjela izloženosti	46
6.6. Podjela izloženosti prema vrstama djelatnosti	47
6.7. Preostala ročnost izloženosti	48
6.8. Bruto izloženost po značajnim privrednim granama	49
6.9. Promjene u ispravkama vrijednosti tokom perioda	50
6.10. Izloženosti prije i poslije korišćenja kreditne zaštite.....	50
6.11. Informacije o vanjskim institucijama za procjenu kreditnog rizika (ECAI)	51
6.12. Kontraciklični zaštitni sloj kapitala	52
6.13. Stopa finansijske poluge	52
7. LIKVIDNOSTI ZAHTJEVI	53
8. IZLOŽENOSTI BANKE PO OSNOVU ULAGANJA.....	55
9. KAMATNI RIZIK U BANKARSKOJ KNJIZI	55
10. INFORMACIJE U VEZI SA ICAAP-OM I ILAAP-OM	57
10.1. Postupak interne procjene adekvatnosti kapitala (ICAAP)	57
10.2. Postupak interne procjene adekvatnosti likvidnosti (ILAAP)	59
11. PODACI O BANKARSKOJ GRUPI	62
12. ZALOŽENA I NEZALOŽENA IMOVINA	62

1. OPŠTE INFORMACIJE O BANCI

1.1. Poslovno ime i sjedište Banke

Poslovno ime banke: Naša banka a.d. Bijeljina

Poslovna adresa: Karađorđeva 1, Bijeljina

1.2. Opšte informacije o Banci

Naša banka a.d. Bijeljina (u daljem tekstu: Banka) nastala je promjenom vlasničke strukture (jul 2019. godine) kao i promjenom naziva (novembar 2019. godine) i pravni je sljedbenik Pavlović International Bank A.D. Slobomir, Bijeljina.

Pavlović International Bank a.d. Slobomir, Bijeljina osnovana je kao akcionarsko društvo dana 6. marta 1999. godine od strane bračnog para Miroslave i Slobodana Pavlović. Osnivanje Banke je registrovano u Osnovnom sudu u Bijeljini Rješenjem broj Fi-260/01. od 2. aprila 2001. godine.

Na dan 30. septembra 2001. godine, izvršeno je pripajanje Pavlović International Bank a.d. Slobomir – Bijeljina Semberskoj banci a.d. Bijeljina. Banka posluje na osnovu Rješenja Okružnog suda u Bijeljini Fi-894/2001 od 27. novembra 2001. godine. Agencija za bankarstvo Republike Srpske (u daljem tekstu: Agencija) je dala saglasnost za osnivanje Banke Odlukama 05-1211-1/2001 i 05-1212-1/2001.

Na dan 1. novembra 2002. godine, Banka je izvršila pripajanje Privredne banke a.d. Brčko, što je Agencija odobrila nakon datuma pripajanja Rješenjem broj 03-32-1623-1/02, od 31. decembra 2002. godine. Na osnovu pripajanja, osnovana je nova filijala Banke u Brčkom.

Na dan 1. aprila 2003. godine, Banka je izvršila pripajanje Privredne banke a.d. Doboje – u privremenoj upravi, što je takođe Agencija odobrila, nakon datuma pripajanja, svojim Rješenjem broj 03-31-1622-6/2, od 27. maja 2003. godine. Na osnovu pripajanja, osnovana je nova filijala Banke u Doboju.

Skupština Banke je na sjednici održanoj dana 1. aprila 2019. godine donijela Odluku o pokriću gubitka i smanjenju osnovnog kapitala u ukupnom iznosu od 10.830.204 KM na teret zakonskih rezervi u iznosu od 2.884 KM, rezervi iz dobiti iz prethodnih godina u iznosu od 1.915.454 KM i na teret osnovnog kapitala redovnih akcija u iznosu od 8.911.866 KM. Takođe, na istoj sjednici donijeta je i Odluka o smanjenju osnovnog kapitala za iznos od 8.911.866 KM, te on nakon smanjenja iznosi 16.832.313 KM i sastoji se od 10.832.313 redovnih akcija klase „A” pojedinačne nominalne vrijednosti 1 KM i 6.000 hiljada prioriternih nekumulativnih konvertibilnih akcija klase „B” pojedinačne nominalne vrijednosti 1 KM. Skupština je na istoj sjednici donijela i odluku o XVIII emisiji redovnih akcija po osnovu smanjenja osnovnog kapitala (emitovano je 10.832.313 akcija pojedinačne nominalne vrijednosti od 1 KM). Agencija je 12. aprila 2019. godine donijela Rješenje broj 03-526-5/2019 kojim je dala odobrenje na XVIII emisiju akcija, a ista je upisana u Registar emitenata kod Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske 19. aprila 2019. godine. Akcije su registrovane kod Centralnog registra hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka 25. aprila 2019. godine, dok je Okružni privredni sud u Bijeljini donio Rješenje o registraciji smanjenja kapitala 29. maja 2019. godine.

Skupština Banke je na sjednici održanoj dana 1. aprila 2019. godine donijela Odluku o povećanju osnovnog kapitala za iznos od 7.000 hiljada KM iz XIX emisije akcija, javnom ponudom na Banjalučkoj berzi, kojom se emituje 7.000 hiljada redovnih akcija klase „A“ pojedinačne nominalne vrijednosti 1 KM. Agencija je 12. aprila 2019. godine donijela Rješenje broj 03-527-5/2019 kojim je dato odobrenje na XIX emisiju akcija. Dana 22. jula 2019. godine realizovana je cjelokupna količina od 7.000 hiljada akcija po nominalnoj vrijednosti, od strane privrednog društva Pavgord d.o.o. Foča u iznosu od 5.250 hiljada akcija i privrednog društva Galens Invest d.o.o. Novi Sad, Republika Srbija u iznosu od 1.750 hiljada akcija. Komisija za hartije od vrijednosti Republike Srpske je donijela Rješenje o proglašenju emisije uspješnom pod brojem 05-3-233 dana 29. jula 2019. godine. Akcije su registrovane kod Centralnog registra hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka 30. jula 2019. godine.

Skupština Banke je na sjednici održanoj 29. oktobra 2019. godine donijela odluku o promjeni naziva Banke u Naša banka a.d. Bijeljina i usvojen je novi Statut Banke.

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, i u skladu sa propisima Republike Srpske dužna je da posluje na principima likvidnosti, solventnosti i rentabilnosti.

Predmet poslovanja Banke su sljedeće djelatnosti:

- primanje svih vrsta novčanih depozita (depozitni posao);
- davanje i uzimanje kredita (kreditni posao);
- devizni, devizno-valutni i mjenjački poslovi;
- izdavanje hartija od vrijednosti i novčanih kartica (emisioni posao);
- čuvanje sredstava i hartija od vrijednosti i upravljanjem njima (depo posao);
- kupovina i prodaja hartija od vrijednosti (posao sa efektivom);
- izdavanje jemstva, garancija, avala i drugih oblika jemstva (garancijski posao);
- poslovi platnog prometa u skladu sa Zakonom o bankama;
- posredovanje u trgovini hartijama od vrijednosti;
- kupovina i naplata potraživanja, prijemom i čuvanjem predmeta od zlata i drugih plemenitih metala, nakita i dragocjenosti;
- držanje i izdavanje sefova u zakup;
- poslovi finansijskog inžinjerina i konsaltinga;
- pružanje drugih finansijskih usluga;
- poslovi platnog prometa sa inostranstvom;
- kreditni poslovi sa inostranstvom;
- devizno-valutni i mjenjački poslovi u zemlji;
- kao i drugi poslovi u skladu sa Zakonom o bankama.

Banka je orjentisana na rad sa malim i srednjim preduzećima i stanovništvom.

Na dan 31. decembra 2020. godine, Banka se sastojala od centrale u Bijeljini i 6 filijala u: Bijeljini, Brčkom, Doboju, Banjoj Luci, Zvorniku i Istočnom Sarajevu sa ukupno 11 ekspozitura, 9 agencija i 1 šalterom. Na dan 31. decembra 2020. godine, Banka je imala 198 zaposlena radnika (2019. godine – 183 zaposlena radnika).

2. VLASNIČKA STRUKTURA I ORGANI UPRAVLJANJA BANKOM

2.1. Popis akcionara koji imaju 5% ili više učešća u kapitalu

Na dan 31.12.2020. godine upisani i uplaćeni kapital Banke iznosi 23,832 hiljade KM i sastoji se od 17,832 hiljada običnih akcija (pojedinačne nominalne vrijednosti od 1 KM) i 6,000 hiljada prioritetnih akcija (pojedinačne nominalne vrijednosti od 1 KM).

Na većinske akcionare Banke (5% i više) u strukturi akcijskog kapitala na dan 31.12.2020. godine odnosi se 93.58% akcijskog kapitala.

Struktura akcionara Banke na dan 31.12.2020. godine je sljedeća:

Vlasnička struktura					
Red. br.	Ime/naziv akcionara koji imaju 5% ili više učešća u kapitalu (redoslijed po veličini učešća)	% učešća	% učešća sa pravom glasa	Broj akcija	
				obične	prioritetne
1.	Galens Invest doo Novi Sad	22.32%	29.84%	5,320	0
2.	Pavgord doo Foča	22.03%	29.44%	5,250	0
3.	Keso gradnja doo Tršić-Zvornik	15.13%	20.22%	3,606	0
4.	Fond za restituciju RS	10.49%	0	0	2,500
5.	Akcijski fond RS	10.49%	0	0	2,500
6.	Miroslava Pavlović	7.79%	7.61%	857	1,000
7.	Fructa - Trade doo Derventa	7.34%	9.81%	1,750	0
8.	Ostali akcionari	4.41%	3.08%	1,049	0
Ukupno		100%	100%	17,832	6,000

2.2. Popis članova Nadzornog odbora i Uprave Banke

Članovi Nadzornog odbora Banke		
Red. br.	Ime i prezime	Kratka biografija (ili link na mjesto na kojem je objavljena)
1.	RADOLJUB GOLUBOVIĆ, PREDsjedNIK NADZORNOG ODBORA	Radoljub Golubović rođen je 15.08.1975. godine u Foči. Živi u Beogradu. Prirodno matematičku gimnaziju završio je u Novoj Varoši 1994. godine. Ekonomski fakultet u Kragujevcu 2001. godine u periodu od 01.06.2003. godine do 01.06.2004. godine. Ujedno, stručni naziv stečen završavanjem osnovnih studija na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Kragujevcu izjednačen je sa akademskim nazivom "master ekonomista", čime je imenovan stekao zvanje master ekonomista, a sve u skladu sa Uvjerenjem Univerziteta u Kragujevcu broj 03-162/457 od 24.12.2019. godine. Radio je kao referent za kreditiranje privrede i direktor Filijale u Jubanci ad Beograd. Od 01.06.2004. godine do 01.02.2006. godine radio je kao direktor Panonske banke a.d. Novi Sad. Od 01.02.2006.

Članovi Nadzornog odbora Banke		
Red. br.	Ime i prezime	Kratka biografija (ili link na mjesto na kojem je objavljena)
		godine do 29.01.2008. godine radio je kao direktor regionalnog centra za Zapadnu Srbiju u Panonskoj banci ad Novi Sad. Od 29.01.2008. godine dobio je zaposlenje u Laiki banci, bivša Marfin banka na radnom mjestu direktor za poslove sa malim i srednjim preduzećima. Od 03.04.2012. godine u Marfin banci radio je na radnom mjestu direktor za poslove sa privredom, član ALCO odbora, član Odbora za cijene i proizvode, član Odbora za loše plasmane i član Kreditnog odbora. Od 11.11.2016. godine zaposlen je u Galens Invest doo Novi Sad kao generalni direktor. Ujedno je imenovan na poziciju generalnog direktora NBG GALENS INVEST d.o.o. Beograd.
2.	VANJA ČOSOVIĆ, ČLAN NADZORNOG ODBORA	Vanja Čosović je rođena 21.05.1973. godine u Sarajevu. Majka dvoje djece, sa stalnim prebivalištem u Beogradu. Srednju i osnovnu školu završila je u Sarajevu, a Visoku poslovnu školu na smjeru finansijski, bankarski i berzanski menadžment u Beogradu. Nakon završenog Fakulteta za poslovne studije u Beogradu, stekla je zvanje diplomirani ekonomista na smjeru međunarodnopolovanje. Završila je master studije na Fakultetu za ekonomiju i menadžment Slobomir P Univerziteta i stekla zvanje magistar ekonomije. Doktorske studije upisala je 2017/2018. godine na Univerzitetu Singidunum, u Beogradu, smjer "Savremeno poslovno odlučivanje". Trenutno je treća godina doktorskih studija, u fazi odbrane doktorske teze pod nazivom: "Novi model zaštite korisnika finansijskih usluga u eri digitalnog poslovanja" na Univerzitetu Singidunum u Beogradu. Od 2005. godine radi u "Drina river bridge corporation" ad na radnom mjestu Sekretar Društva. Pored navedenog bila je od 01.07.2007. godine član Upravnog odbora "Drina river bridge corporation" ad Beograd i to sve do 2011. godine. Od 2013. godine imenovana je za zastupnika "Drina river bridge corporation" ad Beograd. Ujedno obavlja poslove Višeg asistenta na Slobomir P univerzitet, Bijeljina. Takođe je od aprila 2012. godine imenovana za kandidata Srpske Kraljevske Akademije inovacionih nauka Beograd. Nakon isteka mandata 30.06.2015. godine u Nadzornom odboru Banke, mandat je obnovljen na I redovnoj sjednici Skupštine Banke održanoj dana 10.06.2015. godine, a zatim i imenovanjem na treći mandatni period na sjednici Skupštine održanoj 16.08.2019. godine.
3.	MILOŠ DIMITRIJEVIĆ, ČLAN NADZORNOG ODBORA	Miloš Dimitrijević je rođen 27.10.1983. godine u Beogradu. U periodu od 2002-2006. godine završio je Fakultet poslovnih studija i stekao zvanje diplomirani ekonomista. U periodu od 2006-2008. godine završio je Fakultet organizacionih nauka, master studije. 2009. godine zasnovao je radni odnos u Unicredit Banci Srbija, gdje je u periodu od 2009. do 2013. godine radio kao direktor različitih filijala, u periodu od 2013. godine do 2017. godine radio je kao Regionalni direktor

Članovi Nadzornog odbora Banke		
Red. br.	Ime i prezime	Kratka biografija (ili link na mjesto na kojem je objavljena)
		sektora poslovanja sa stanovništvom malih i srednjih preduzeća, a od 2017. godine do 2019. godine obavljao je poslove Direktora direkcije komercijalnih poslova, gdje je istovremeno obavljao funkciju člana Kreditnog odbora Banke. Od maja 2020. godine zaposlen je u privrednom društvu Galens Invest doo Novi Sad na poziciji zamjenika generalnog direktora.
4.	VLADISLAV VOJINOVIĆ, ČLAN NADZORNOG ODBORA	Vladislav Vojinović je rođen 26.03.1975. godine u Novoj Varoši, sa stalnim prebivalištem u Novoj Varoši. Srednju školu, Gimnaziju, matematički smjer, završio je u Novoj Varoši 1994. godine, zatim Visoku poslovnu školu strukovnih studija Beograd 2000. godine sa pravcem obrazovanja: kontrola i revizija. 2011. godine stekao je visoko obrazovanje i stručni naziv Strukovi ekonomista (BACHELOR APPL.) iz oblasti finansija, računovodstva i bankarstva, te nakon toga stekao i visoko obrazovanje i stručni naziv Specijalista strukovni ekonomista (PROFESIONAL MASTER) iz oblasti ekonomskih nauka, 2012. godine u Beogradu, u Visokoj školi strukovnih studija Beograd. Radno iskustvo sticao je radeći u Opštinskoj upravi Nova Varoš u periodu od 26.03.2011. godine do 31.01.2006. godine na poziciji inspektora za komunalne poslove, u Panonskoj banci ad Novi Sad u periodu od 01.02.2006. godine do 31.12.2007. godine radio je kao direktor ekspoziture, takođe na istoj poziciji direktora ekspoziture u periodu od 01.01.2008. godine do 14.11.2014. godine radio je i u Banci Intesa u Beogradu. U periodu od 20.11.2014. godine do 15.12.2016. godine nalazio se na poziciji saradnika za prodaju u PTP trgovini „Avdić“ iz Nove Varoši. Imenovan je od 19.12.2016. godine u AMSS AGENCIJI iz Beograda zaposlen na poziciji samostalnog saradnika za prodaju, gdje još uvijek radi.
5.	ANKA BULATOVIĆ, ČLAN NADZORNOG ODBORA	Anka Bulatović je rođena 12.05.1962. godine u Donjem Žabaru. Živi u Brčkom. Zvanje diplomiranog ekonomiste stekla je 1987. godine, zvanje magistra ekonomskih nauka stekla je 2010. godine a doktor ekonomskih nauka postala je 2013. godine. Pored navedenog stručno se usavršavala, pri čemu je stekla sljedeće certifikate: certifikat ovlaštenog računovođe 1998. godine, certifikat procjenjivača ekonomske struke 2011. godine, certifikat ovlaštenog revizora 2016. godine licencu vještaka ekonomske struke 2016. godine, certifikat ovlaštenog forenzičara 2018. godine. U periodu od 1988. godine do 1992. godine radila u OOUR "Nova Trgovina" u Orašju kao šef računovodstva. U periodu od 1992. godine do 1994. godine u Službi društvenog knjigovodstva Filijala Brčko, kao viši inspektor. U periodu od 1994. godine do 1997. godine u Službi društvenog knjigovodstva, Filijala Brčko, kao šef inspekcije i kontrole. U periodu od 1997. godine do 2001. godine u Razvojnoj banci AD Banja Luka, Filijala Brčko, kao šef

Članovi Nadzornog odbora Banke

Red. br.	Ime i prezime	Kratka biografija (ili link na mjesto na kojem je objavljena)
		odjeljenja sredstava i plasmana. U periodu od 2001. godine do 2013. godine obavljala je poslove direktora Nove Banke AD, Filijala Brčko, a od 2013. godine do 2014. godine radila je kao šef agencije Nove Banke AD Banja Luka, Filijala Brčko i u periodu 2014. godine do 2015. godine obavljala je poslove direktora Bobar Banke AD Bijeljina, Filijala Brčko. Stalno je zaposlena kao viši stručni saradnik za računovodstvo i reviziju u MIG d.o.o. u Brčkom. Obavlja dužnost predsjednika Skupštine Saveza računovođa i revizora Brčko distrikta, a član je Skupštine Saveza računovođa i revizora Republike Srpske. Pored toga, član je Vijeća za računovodstvo i reviziju Brčko distrikt i član Udruženja ekonomista i menadžera Balkana. U periodu od 2012. godine do 2016. godine bila je član Komisije za računovodstvo i reviziju BIH. Trenutno obavlja poslove dekana Ekonomskog fakulteta na EUBD. Prof. dr. Anka Bulatović je izabrana u naučnonastavno zvanje vanrednog profesora za uže naučne oblasti Ekonomija i Računovodstvo i revizija na Evropskom univerzitetu u Brčkom. Uspješno izvodi nastavu na Ekonomskom fakultetu Evropskog univerziteta Brčko distrikta, a od 2015. godine je izvodila nastavu i na Ekonomskom fakultetu „Kallos“ Tuzla pri čemu je iskazala izvrsne nastavničke sposobnosti.

Članovi Uprave Banke

Red. br.	Ime i prezime	Kratka biografija (ili link na mjesto na kojem je objavljena)
1.	DEJAN VUKLIŠEVIĆ, PREDsjedNIK UPRAVE	Dejan Vuklišević je rođen 28.09.1974. godine u Banja Luci. Živi u Banja Luci. Po zanimanju je diplomirani ekonomista. U periodu od 1989-1993. godine pohađao i završio je Srednju vojnu školu Ratnog vazduhoplovstva i protivvazdušne odbrane. U periodu od 2007–2010. godine pohađao i završio fakultet u Visokoj školi za primjenjene i pravne nauke „Prometej“ Banja Luka, i stekao zvanje diplomirani ekonomista (ETC 180). Pri daljem doškolovanju, u 2020. godini u Visokoj školi za primjenjene i pravne nauke „Prometej“ Banja Luka stekao diplomu sa zvanjem diplomirani ekonimista sa ETC 240. Radno iskustvo: Od juna 1993. godine do februaru 2020. godine bio je zaposlen u Vojsci Jugoslavije Aerodrom Batajnica na radnom mjestu Vazduhoplovni tehničar za vazduhoplovno naoružanje i navigaciju. Od septembra 2002. godine do marta 2005. godine bio je zaposlen u ZEPTER BANKA AD Banja Luka na radnom mjestu Blagajnik-likvidator u Sektoru poslova sa stanovništvom, od marta 2005. godine do marta 2006. godine bio je zaposlen u ZEPTER BANKA AD Banja Luka na radnom mjestu Šef agencija i isturenih šaltera u Filijali Banja Luka, od marta 2006. godine do septembra 2007. godine bio je zaposlen u ZEPTER BANKA AD Banja Luka na radnom mjestu Rukovodilac agencija, ekspozitura

Članovi Uprave Banke		
Red. br.	Ime i prezime	Kratka biografija (ili link na mjesto na kojem je objavljena)
		i isturenih šaltera Banke – Filijala Banja Luka, od septembra 2007. godine do januara 2009. godine bio je zaposlen u VOLKSBANK AD Banja Luka (pravni sljedbenik ZEPTER BANKA) na radnom mjestu Savjetnik za velika preduzeća, od januara 2009. godine do oktobra 2011. godine bio je zaposlen u VOLKSBANK AD Banja Luka na radnom mjestu Viši savjetnik za velika preduzeća, od oktobra 2011. godine do februara 2013. godine bio je zaposlen u VOLKSBANK AD Banja Luka na radnom mjestu Direktor Sektora za poslovanje sa velikim komitentima (Corporate), od februara 2013. godine do februara 2017. godine bio je zaposlen u SBERBANK AD Banja Luka (pravni sljedbenik VOLKSBANK AD Banja Luka) na radnom mjestu Direktor Sektora za poslovanje sa velikim komitentima (Corporate), od februara 2017. godine do marta 2020. godine bio je zaposlen u Addiko bank AD Banja Luka na radnom mjestu Direktor Odjela prodaje korporativnim klijentima (Corporate), od marta 2020. godine je predsjednik Uprave NAŠE BANKE A.D. BIJELJINA.
2.	PETAR LAZIĆ, ČLAN UPRAVE	Petar Lazić je rođen u Donjem Crnjelovu 15. aprila 1962. godine. Osnovnu školu i gimnaziju pohađao i završio u Bijeljini, a Ekonomski fakultet 1987. godine u Beogradu. Od 05.09.1988. godine do 24.04.1991. godine bio je zaposlen u Bjeljinskoj konfekciji žKurjakž Bijeljina na radnom mjestu samostalnog referenta u službi izvoza. Od 08.12.1997. godine zaposlen u Pavlović International Bank a.d. Slobomir, Bijeljina pravnom sljedbeniku Semberske banke i to na sljedećim radnim mjestima: od 08.12.1997. godine na poslovima stručnog saradnika za dinarsku i deviznu štednju, tekuće račune, žiro račune, kreditiranje i koordinaciju sa ERC-om, od 04.11.2002. godine na poslovima šefa Odjeljenja deviznih poslova i platnog prometa sa inostranstvom, od 25.11.2004. godine na poslovima direktora Sektora za međunarodno poslovanje Banke, od 13.05.2005. godine na poslovima zamjenika direktora Banke, od 01.03.2006. godine na poslovima vršioca dužnosti direktora Banke, od 01.06.2006. godine na radnom mjestu direktora Banke, od 17.07.2012. godine na poslovima savjetnika direktora, od 18.03.2014. godine na poslovima direktora sektora za rizike. Od 01.07.2015. godine na funkciji izvršnog direktora Banke. Od 25.12.2017. godine na funkciji člana Uprave Banke.
3.	ALEKASANDAR BLAGOJEVIĆ, ČLAN UPRAVE	Aleksandar Blagojević je rođen 16.03.1982. godine u Brčkom. Po zanimanju je diplomirani ekonomista. Diplomirao na Ekonomskom fakultetu u Brčkom, smjer računovodstvo i finansije. Veliko radno iskustvo stekao je u bankarskom sektoru i osiguranju, radom u više različitih finansijskih institucija. U periodu od 19.05.2008. godine do 31.12.2010. godine radio je u Mikrofin osiguranju a.d. Banja Luka na poziciji savjetnika za prodaju. U periodu od 31.12.2011. godine do 01.01.2011. godine radio u Mikrofin osiguranju ad Banja Luka, na poziciji

Članovi Uprave Banke		
Red. br.	Ime i prezime	Kratka biografija (ili link na mjesto na kojem je objavljena)
		regionalni menadžer za prodaju. U periodu od 20.04.2012. godine do 20.07.2012. godine radio za Triglav osiguranje ad Banja Luka, na poziciji stručni saradnik za prodaju. Od 01.01.2012. godine do 03.01.2013. godine radio za Uniqa osiguranje dd Sarajevo, na poziciji posrednik u osiguranju. Od 01.01.2012. godine do 03.01.2013. godine radio za AB Auto Brčko, na poslovima knjigovođe. Rad u bankarskom sektoru započeo je 2013. godine gdje je u periodu od 03.01.2013. godine do 28.02.2015. godine radio za Sberbank BH dd Sarajevo, na poziciji bankara za pravna lica u poslovnicu u Brčkom. U periodu od 01.03.2015. godine do 14.08.2015. godine u Sberbank BH dd Sarajevo obavljao je poslove direktora poslovnice Brčko. Od 14.08.2015. godine do 29.08.2018. godine obavljao je poslove direktora filijale Brčko Pavlović International Bank a.d. Slobomir, Bijeljina. Dana 29.08.2018. godine imenovan je za v.d. člana Uprave Pavlović International Bank a.d. Slobomir, Bijeljina. Dana 30.11.2018. godine imenovan za člana Uprave.

2.3. Politike za izbor i procjenu članova organa upravljanja Bankom

Politikom za izbor, procjenu i imenovanje članova Uprave Banke utvrđuju se uslovi za članstvo u Upravi Banke te propisuje postupak procjene predloženih i izabranih odnosno imenovanih članova uključujući sljedeće:

- definisanje lica ili funkcije, odgovorne za provođenje procjene;
- interni postupak koji se primjenjuje kod procjene i mjere koje se preduzimaju nakon provedene procjene;
- sposobnosti, vještine i ostale uslove potrebne za obavljanje funkcije člana organa Banke;
- dokumentacija koju član organa Banke treba dostaviti Banci u svrhu provođenja procjene;
- slučajeve kada je potrebno vršiti ponovnu procjenu podobnosti, uključujući mjere za utvrđivanje postojanja takvih slučajeva;
- obavezu članova organa Banke o redovnom godišnjem obavještanju Banke o svim promjenama koje utiču na njihovu podobnost za obavljanje funkcije, a u slučaju bitne promjene obavještanje odmah po njenom nastanku;
- uslove i načine dodatnog usavršavanja članova organa Banke, a prema potrebama za profesionalnim razvojem članova organa Banke;
- definisanje lica, načina i rokova za obavještanje Agencije za bankarstvo Republike Srpske o postupanju u skladu sa odredbama ove Politike.

Član Uprave može biti osoba koja ispunjava sljedeće uslove:

- koja ima dobar ugled;
- koja ima odgovarajuća stručna znanja, sposobnost i iskustvo potrebno za vođenje bankarskih poslova;
- koja nije u sukobu interesa u odnosu na Banku, akcionare, članove Nadzornog odbora;

- koja može posvetiti dovoljno vremena ispunjavanju obaveza iz svoje nadležnosti;
- koja može biti predsjednik i član Uprave, prema odredbama Zakona o bankama.

Postupak procjene primjerenosti članova Uprave Banke provodi se u sljedećim situacijama:

- prije podnošenja zahtjeva Agenciji za bankarstvo Republike Srpske za davanje saglasnosti za izbor člana Uprave Banke (procjena kandidata za člana Uprave Banke);
- jednom godišnje (ponovna procjena primjerenosti člana Uprave Banke);
- kada nastupe okolnosti za provjeru primjerenosti (vanredna procjena primjerenosti).

2.4. Članovi odbora za reviziju

Članovi Odbora za reviziju	
Red. br.	Ime i prezime
1.	Đorđe Radulović, predsjednik Odbora za reviziju
2.	Mladen Milić, član,
3.	Kristina Milivojević, član

2.5. Ostali odbori

Banka ne spada u red sistemski značajnih banaka, ima jednostavnu organizacionu strukturu i opredijeljena je ka tradicionalnom bankarskom poslovanju, te u skladu sa članom 77. stav 2. i stav 3. Zakona o bankama, Nadzorni odbor Banke nije formirao Odbor za imenovanje, Odbor za rizike i Odbor za naknade. Dužnosti odbora koji nisu formirani, obavlja Nadzorni odbor Banke.

2.6. Način organizovanja interne revizije

U skladu sa Zakonom o bankama i Odlukom o sistemu unutrašnjih kontrola banke, interna revizija je organizovana kao posebna organizaciona jedinica, u okviru Sektora, funkcionalno i organizaciono nezavisna od aktivnosti koju revidira i od drugih organizacionih dijelova Banke.

Nadzorni odbor, na prijedlog Uprave Banke, donio je odluku o uspostavljanju kontrolne funkcije interne revizije, te je isti imenovao rukovodioca kontrolne funkcije, tačnije Direktora sektora interne revizije.

Direktor sektora interne revizije, kao i sva lica zaposlena u funkciji interne revizije u Banci, nezavisna su u svom radu i obavljaju isključivo poslove za koja su odgovorna, u skladu sa relevantnim propisima važećim u Republici Srpskoj, standardima i pravilima struke i internim aktima Banke.

Sektor interne revizije broji 2 radnika, Direktora sektora i Stručnog saradnika u sektoru interne revizije. Oba zaposlena lica posjeduju licencu ovlaštenog internog revizora i posjeduju dugogodišnje iskustvo u bankarskim poslovima.

Sektor interne revizije svoje izvještaje podnosi Upravi Banke na informisanje, Odboru za reviziju na mišljenje i Nadzornom odboru na razmatranje i usvajanje.

2.7. Imenovanje spoljnog revizora Banke

Reviziju godišnjih finansijskih izvještaja Banke sa stanjem na dan 31.12.2020. godine izvršilo je Društvo za reviziju BDO d.o.o. Banja Luka.

3. POLITIKA NAKNADA

U skladu sa zahtjevima Odluke o politici i praksi naknada u banci, Politika naknada Banke se od strane Uprave Banke odobrava na godišnjem nivou i šalje na usvajanje Nadzornom odboru. Nadzorni odbor Banke u skladu sa članom 4. iste Odluke usvaja Politiku naknada takođe jednom godišnje. Sastavni dio Politike naknada je Analiza rizika u svrhu primjene Odluke o politici i praksi naknade zaposlenima u banci čiji je zaključak sljedeći:

- po veličini imovine i obimu poslovnih aktivnosti Banka spada u red manjih banaka u Republici Srpskoj, odnosno ne spada u red sistemski značajnih banaka u smislu Odluke;
- u strukturi naknada zaposlenima, uključujući i naknade koje se isplaćuju relevantnom (ključnom) osoblju, dominira fiksna komponenta (ugovorena plata), čiji iznos ne zavisi od uspješnosti poslovanja. Iznos varijabilnih naknada se rijetko isplaćuje ili je neznatan. Ovakva praksa će se nastaviti i u buduću, odnosno Banka planira ostvarenu dobit iz poslovanja raspoređivati na pokrivanje nedostajućih rezervi i jačanje kapitala;
- procjenom značajnosti svih rizika na nivou Banke, a uvažavajući i smjernice Agencije za bankarstvo Republike Srpske, utvrđeno je da Banka treba u svom poslovanju posebnu pažnju posvetiti sljedećim rizicima: kreditni rizik, rizik koncentracije, tržišni rizik (devizni rizik, kamatni rizik u bankarskoj knjizi), rizik likvidnosti, operativni rizik, rizik profitabilnosti, reputacioni rizik, rizik informacionog sistema i rizik modela;
- internim aktima su jasno definisana ovlaštenja i odgovornosti relevantnog osoblja. U skladu sa tim aktima, niko, pa ni članovi organa Banke, nisu ovlašteni da sami donose odluke kojim se Banka izlaže rizicima.

Nadzorni odbor prilikom usvajanja Politike naknada donosi odluku o isplati varijabilnih naknada na godišnjem nivou. Ukupan trošak bruto naknada zaposlenim radnicima, članovima Nadzornog odbora i Odbora za reviziju i ostala lična primanja (otpremnine, regres) predstavlja fiksni dio (ugovoreni) naknada koji ne zavisi od uspješnosti rada, dok bonusi za posebne rezultate rada (kao varijabilni dio naknada) nisu isplaćivani.

Iznosi varijabilnih naknada predstavljaju zanemarljivo mali iznos od ukupnih naknada isplaćenih zaposlenima u Banci. Banka ne planira ni ubuduće isplaćivati značajne iznose varijabilnih naknada niti dividende akcionarima, osim dividendi po osnovu prioriternih nekumulativnih akcija. Ukupna neto dobit koju Banka ostvari u narednim godinama će se koristiti za pokriće nedostajućih rezervi i održavanje adekvatnosti kapitala.

Skupština akcionara, jednom godišnje preispituje Politiku naknada Banke, sa informacijom o naknadama, zaradama i drugim primanjima članova organa upravljanja i višeg rukovodstva. Skupština akcionara daje saglasnost na Politiku naknada usvojenu od strane Nadzornog odbora.

3.1. Ukupne naknade prema područjima poslovanja

Red. br.	Poslovno područje	Ukupne neto naknade (u 000 KM)
1	Filijale - privreda i stanovništvo	1,480
2	Organizacioni dijelovi Centrale Banke	1,291
Ukupno		2,771

3.2. Naknade po kategorijama zaposlenih

Red. br.	Kategorija zaposlenih	Ukupne neto naknade (u 000 KM)
1	Nadzorni odbor	59
2	Uprava Banke	179
3	Ostali radnici	2,592
Ukupno		2,616

3.3. Pregled broja zaposlenih čije naknade iznose 100.000 KM i više u finansijskoj godini

Banka nije imala zaposlene čija je naknada iznosila 100.000 KM i više u finansijskoj godini.

4. STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA BANKE

4.1. Strategija preuzimanja i upravljanja rizicima

Upravljanje rizicima obuhvata proces identifikacije, mjerenja, procjene, ublažavanja, praćenja i kontrole rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla da bude izložena u svom poslovanju.

Sistem upravljanja rizicima je pouzdan i sveobuhvatan, uključen u sve poslovne aktivnosti i obezbjeđuje da rizični profil Banke bude u skladu sa utvrđenom skonošću ka preuzimanju rizika i tolerancijom prema riziku. Sistem upravljanja rizicima je primjeren prirodi, obimu i složenosti poslovanja, odnosno rizičnom profilu Banke.

Cilj sistema upravljanja rizicima jeste osiguranje pravovremene identifikacije i adekvatnog upravljanja svim materijalno značajnim sadašnjim i budućim rizicima koji proističu iz poslovanja Banke, kako bi se ostvario primjeren nivo dobiti korigovane za faktor rizika.

Primarni ciljevi strategije preuzimanja i upravljanja rizicima su sljedeći:

- upravljanje rizicima kojima je Banka izložena u skladu sa sklonošću Banke ka preuzimanju rizika (engl. *risk appetite*) i tolerancije prema riziku;
- optimizacija odnosa između prinosa i rizika;
- jačanje upravljanja rizicima u skladu sa najboljom praksom i zahtjevima regulatora;
- uspostavljanje sklada između veličine i strukture kapitala i materijalnosti rizika.

Fundamentalni stav prema riziku i upravljanju rizicima se manifestuje kroz principe Politika za upravljanje pojedinačnim rizicima, sklonosti ka preuzimanju rizika, trenutnu i planiranu rizičnu strukturu kao i strukturu i pozicioniranje upravljanje rizicima u okviru Banke.

Osnovni principi upravljanja rizicima su:

- jasna unutrašnja organizacija sa razdvojenim funkcijama preuzimanja rizika i kontrole tih rizika na način da sprječava konflikt interesa među zaposlenima i organizacionim jedinicima;
- jasno definisane, transparentne i konzistentne linije odgovornosti;
- dosljedno poštovanje usvojenih Politika i ostalih internih i regulatornih akata koji regulišu oblast upravljanja rizicima;
- kontinuirano unaprjeđenje alata i izvještaja u cilju sveobuhvatnog praćenja, kontrole i izvještavanje o rizicima;
- uključivanje analize rizika u proces donošenja odluka na strateškom i operativnom nivou, kako bi se spriječilo preuzimanje vrlo nestabilnih izloženosti sa potencijalno štetnim ishodom;
- jačanje kulture rizika u okviru organizacije Banke koja će podržati stavove o riziku navedene u Strategiji;
- imajući u vidu materijalno značajne rizike, Banka će koristiti pristup najbolje bankarske prakse;
- u slučaju nejasne rizične situacije ili sumnji vezanih za metodologiju, princip opreznosti će imati prednost;
- optimalno korišćenje kapitala i njegova respodjela među segmentima poslovanja;
- fokusiranje na diversifikaciju kako bi se izbjegla velika koncentracija na nivou portfolija;
- upravljanje rizicima i ICAAP/ILAAP su primarno fokusirani na kontinuitet poslovanja (engl. *going concern*). Dodatni zahtjevi – posebno oni koji su propisani od strane regulatora – moraju biti ispunjeni tako što će se održavati adekvatan nivo kapitala;
- materijalno značajne promjene u ključnim oblastima preuzimanja rizika ili poslovnih strategija analizira se sa svih relevantnih aspekata rizika, sa težištem na rizičnom profilu, adekvatnosti kapitala i ispunjenju zahtjeva likvidnosti;
- generalno, Banka će fokusirati svoje izloženosti isključivo na one linije poslovanja u kojima posjeduje stručnost neophodnu za procjenu specifičnih rizika.

U skladu sa Strategijom preuzimanja i upravljanja rizima Banka je definisala listu rizika kojima je izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju, svrstanih u odgovarajuće grupe rizika.

Grupa rizika	Vrsta rizika	Definicija
Kreditni rizici	Kreditni rizik	Rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci.

Grupa rizika	Vrsta rizika	Definicija
	Rizik koncentracije	Rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika, a odnosi se na izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica, grupu izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su privredni sektori, geografska područja, vrste proizvoda i instrumenti kreditne zaštite, uključujući i indirektnu izloženosti prema pružaocu kreditne zaštite.
	Rizik transfera	Podrazumijeva negativne efekte na finansijski rezultat i kapital zbog spriječenosti Banke da naplati potraživanja iskazana u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porijekla dužnika, i to usljed ograničenja plaćanja obaveza prema povjeriocima iz drugih država u određenoj valuti koja je utvrđena aktima državnih i drugih organa iz države porijekla dužnika.
	Kreditno-devizni rizik	Rizik gubitka kojem je dodatno izložena Banka ukoliko odobrava plasmane u stranoj valuti ili sa deviznom klauzulom i koji proizilazi iz dužnikove izloženosti deviznom riziku.
	Rezidualni rizik	Predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke ako su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje ili njihova primjena nedovoljno utiče na smanjenje rizika kojima je Banka izložena.
	Rizik migracije	Predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke zbog promjene fer vrijednosti kreditne izloženosti, a kao posljedica promjene rejtinga klijenta.
	Rizik namirenja	Rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke zbog razlike u ugovorenoj cijeni namirenja za određeni dužnički, vlasnički, devizni ili robni instrument i njene sadašnje vrijednosti.
	Rizik slobodne isporuke	Predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke kada je plaćanje hartija od vrijednosti, valute ili robe izvršeno prije nego što su primljeni ili je predmetna isporuka izvršena prije nego što su oni plaćeni, odnosno ako obavljeno plaćanje ili izvršena isporuka nije u skladu sa očekivanom vremenskom dinamikom.
Tržišni rizici	Devizni rizik	Rizik koji proizilazi iz promjene deviznog kursa i/ili promjene cijene zlata.

Grupa rizika	Vrsta rizika	Definicija
	Rizik pozicije	Rizik promjene cijene hartija od vrijednosti ili kod derivativnog finansijskog instrumenta promjene cijene odnosno (osnovnog) instrumenta.
	Robni rizik	Rizik koji proizilazi iz promjene cijene robe.
	Kamatni rizik u bankarskoj knjizi	Rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usljed promjene kamatnih stopa.
Operativni rizici	Operativni rizik	Rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih internih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci kao i usljed nastupanja nepredvidivih eksternih događaja.
	Pravni rizik	Rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usljed neispunjenja ugovorne obaveze, pokrenutih sudskih sporova protiv Banke, donošenja poslovnih odluka za koje se utvrdi da nisu sprovodive.
	Rizik eksternalizacije	Zajednički naziv za sve rizike koji nastaju kada Banka ugovorno povjerava drugoj strani (pružiocima usluga) obavljanje aktivnosti koje bi inače sama obavljala.
	Rizik informacionog sistema	Rizik koji proizilazi iz korišćenja informacione tehnologije, odnosno informacionog sistema.
	Rizik modela	Postojeći ili potencijalni rizik nastanka gubitaka zbog donošenja poslovnih odluka i odluka u vezi sa upravljanjem rizicima koje bi se zasnivale na rezultatima internih modela, uključujući modele za utvrđivanje internih kapitalnih zahtjeva, cijena proizvoda, vrednovanje finansijskih instrumenata i slično. Gubici bi mogli nastati zbog neadekvatnih polaznih postavki modela, grešaka u implementaciji modela ili nepravilne upotrebe modela.
Rizici likvidnosti	Rizik likvidnosti izvora finansiranja	Proizilazi iz mogućnosti da Banka neće biti sposobna da izmiri svoje dospjele novčane obaveze zbog povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja.
	Rizik tržišne likvidnosti	Proizilazi iz mogućnosti da Banka neće biti sposobna da izmiri svoje dospjele novčane obaveze zbog otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu.

Grupa rizika	Vrsta rizika	Definicija
Ostali rizici	Rizik zemlje	Rizik koji se odnosi na zemlju porijekla lica prema kojima je Banka izložena i predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posljedica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika, a koji obuhvata političko-ekonomski rizik i rizik transfera.
	Političko-ekonomski rizik	Podrazumijeva negativne efekte na finansijski rezultat i kapital zbog spriječenosti Banke da naplati potraživanja usljed ograničenja utvrđenih propisima/aktima državnih i drugih organa iz zemlje porijekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj državi.
	Rizik prekomjerne finansijske poluge	Rizik koji proizilazi iz ranjivosti Banke zbog finansijske poluge ili potencijalne finansijske poluge i koji može dovesti do neželjenih izmjena njenog poslovnog plana, uključujući prisilnu prodaju imovine, što može imati za rezultat gubitke ili prilagođavanje vrijednosti njene preostale imovine.
	Reputacioni rizik	Rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke usljed gubitka povjerenja u integritet Banke do kojeg dolazi zbog nepovoljnog javnog mišljenja o poslovnim praksama Banke ili aktivnostima članova organa Banke, bez obzira da li postoji ili ne postoji osnov za takvo javno mišljenje.
	Rizik upravljanja	Rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke zbog toga što Banka zbog svoje veličine i/ili kompleksnosti poslovanja ima ograničen kapacitet za uspostavljanje adekvatnih upravljačkih mehanizama, sistema i kontrola.
	Rizik usklađenosti poslovanja	Rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisima kojima se uređuje poslovanje banaka, te internim aktima Banke, a posebno obuhvata rizik od sankcija Agencije.
	Poslovni rizik	Negativna neočekivana promjena obima poslovanja i/ili profitnih marži Banke koja može dovesti do značajnih gubitaka i na taj način umanjiti tržišnu vrijednost Banke. Do poslovnog rizika, prije svega, može doći zbog značajnog pogoršanja tržišnog okruženja i promjena u tržišnoj konkurenciji ili ponašanju potrošača na tržištu.

Grupa rizika	Vrsta rizika	Definicija
	Rizik profitabilnosti (zarade)	Rizik koji nastaje zbog neodgovarajuće strukture i raspodjele zarade ili nemogućnosti Banke da obezbijedi odgovarajući, stabilan i održiv nivo profitabilnosti.
	Rizik ulaganja	Rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke zbog promjena tržišnih vrijednosti ulaganja Banke u fiksnu imovinu i ulaganja u druga pravna lica.
	Rizik kapitala	Odnosi se na neodgovarajuću strukturu kapitala da podrži obim i prirodu poslovnih aktivnosti Banke ili na poteškoće sa kojima se suočava Banka prilikom pribavljanja novih izvora kapitala, posebno u slučajevima kada postoje hitne potrebe za povećanjem kapitala ili u nepovoljnim uslovima.
	Strateški rizik	Rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed nepostojanja odgovarajućih politika i strategija, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usljed promjena u okruženju u kome Banka posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja Banke na te promjene.
	Rizik nesavjesnog poslovanja (engl. conduct risk)	Postojeći ili potencijalni rizik nastanka gubitaka zbog neprimjerenog pružanja finansijskih usluga, uključujući slučajeve namjernog ili nenamjernog kršenja pravila i propisa.
	Rizik od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti	Predstavlja mogućnost da klijent zloupotrebi Banku za pranje novca ili finansiranje terorističkih aktivnosti i da neki poslovni odnos, transakcija ili proizvod budu posredno ili neposredno upotrebljeni za pranje novca i/ili finansiranje terorističkih aktivnosti.

U sklopu Strategije preuzimanja i upravljanja rizicima, Banka je definisala svoju sklonost ka preuzimanju rizika i toleranciju prema riziku koji se zasnivaju na sljedećim principima:

- raspolaganje ključnim informacijama i pretpostavkama koje se koriste za strategijske i poslovne planove;
- povezivanje sa kratkoročnim i dugoročnim strategijskim, kapitalnim i finansijskim planovima;
- uspostavljanje iznosa rizika koji je Banka spremna da prihvati u potrazi za svojim strategijskim i operativnim planovima;
- određivanje za svaki pojedinačno značajan rizik, kao i za ukupne rizike, maksimalnog nivoa (odnosno kapaciteta) rizika koji je Banka spremna da preuzme (odnosno u okviru koga će poslovati) vodeći računa o apetitu za pojedinačan i ukupne rizike, kao i kapacitetu rizičnosti i rizičnom profilu;
- kvantitativni mjere – koje se mogu prenijeti u limite rizika;
- kvalitativne izjave – koje jasno artikulišu motivaciju za preuzimanje ili izbjegavanje pojedinih tipova rizika, uključujući reputacioni i druge rizike;
- gledanje u budućnost uz primjenu scenarija iz testiranja otpornosti na stres.

Sklonost ka preuzimanju rizika (engl. *risk appetite*) obuhvata određivanje namjere za preuzimanje rizika kao i određivanje tolerancije prema riziku u smislu definisanja nivoa rizika koji Banka smatra prihvatljivim u ostvarenju poslovne strategije i ciljeva.

Stub okvira za preuzimanje rizika (engl. *Risk Appetite Framework* (RAF)) predstavlja Iskaz o sklonosti ka preuzimanju rizika (engl. *Risk Appetite Statement* (RAS)). RAS se može definisati kao skup (kvantitativnih) mjera i (kvalitativnih) izjava kojim se definiše željeni, odnosno ciljani rizični profil Banke. Njime se uspostavljaju operativni limiti, kao ciljani nivoi izloženosti pojedinačnim rizicima, te nivoi prekoračenja postavljenih operativnih limita iznad / ispod kojih Banka preduzima odgovarajuće mjere kako bi izloženost konkretnom rizika vratila na željeni nivo.

Sistem limita je ključni dio sveobuhvatnog upravljanja rizicima u Banci, jer se na taj način sprječava prekomjerno preuzimanje rizika. Predloženi limiti se revidiraju svake godine, a po potrebi i češće u slučaju bitnih promjena strategije poslovanja Banke i/ili makroekonomskog okruženja. Oni se međusobno usklađuju sa poslovnim planovima, planom kapitala i rezultatima testiranja otpornosti na stres.

Ublažavanje rizika podrazumijeva održavanje rizika u nivou koji je u skladu sa sklonosti Banke ka preuzimanju rizika. Mjere za ublažavanje rizika po pojedinačnim vrstama rizika opisane su u uspostavljenim strategijam, programima i politikama koje se odnose na pojedinačne rizike.

Ukupna tolerancija prema rizicima, definisana je kao dio ukupnog kapaciteta za preuzimanje rizika koji ne bi trebalo prekoračiti, kako bi se izbjeglo ugrožavanje regulatornih kapitalnih zahtjeva.

Testiranje otpornosti na stres predstavlja važan alat u procesu upravljanja rizicima koji treba da služi kao komplementarna osnova sistemima mjerenja rizika. Stres testovi upotrebljavaju se kao ulazni podaci za određivanje sklonosti ka preuzimanju rizika Banke ili određivanje ograničenja izloženosti. Takođe se upotrebljavaju kao podrška procjeni strateškog odabira prilikom primjene ili rasprave o dugoročnom poslovnom planiranju i treba da budu u skladu sa postupkom planiranja kapitala i likvidnosti. Stres testiranje se radi najmanje jednom godišnje za svrhe ICAAP-a i ILAAP-a. Stres testiranje se sprovodi i češće, ako se značajno promijeni rizični profil Banke.

Banka je uspostavila adekvatan sistem upravljanja rizicima, koji je srazmjernan veličini i internoj organizaciji Banke, te vrsti, obimu i složenosti poslova Banke, odnosno poslovnom modelu, rizičnom profilu Banke i utvrđenoj sklonosti ka preuzimanju rizika Banke. Sistem upravljanja rizicima obuhvata adekvatne procese i postupke za utvrđivanje, procjenu, odnosno mjerenje, ograničavanje i ublažavanje, praćenje i izvještavanje o izloženosti rizicima Banke te adekvatne postupke interne procjene adekvatnosti kapitala (ICAAP) i likvidnosti Banke (ILAAP).

4.2. Politike upravljanja pojedinačnim rizicima

Na osnovu Strategije preuzimanja i upravljanja rizicima Banka je razvila set politika, procedura i uputstava koji se odnose na pojedinačne rizike u kojima su definisani postupci identifikovanja, procjene, mjerenja, nadgledanja i izvještavanja, kao i način organizovanja pojedinačnih procesa upravljanja rizikom i uloga i odgovornost nadležnih organizacionih djelova Banke u pogledu svake vrste rizika.

Najznačajniji rizici kojima je Banka izložena u svome poslovanju su: kreditni rizik, rizik koncentracije, devizni rizik, kamatni rizik u bankarskoj knjizi (opisan je u poglavlju 9), operativni rizik i rizik likvidnosti.

4.2.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci.

Banka je obezbijedila jasnu operativnu i organizacionu razdvojenost funkcije ugovaranja transakcija od funkcije preuzimanja rizika, mjerenja i kontrole rizika, uključujući i upravljačke i rukovodne nivoe primjenjujući fundamentalni princip "4 oka" u odobravanju plasmana.

Proces upravljanja kreditnim rizikom obuhvata: identifikaciju u skladu sa usvojenim procedurama, mjerenje i procjenu korištenjem propisanih internih metodologija, praćenje i kontrolu prema utvrđenim procedurama, kao i primjenu tehnika ublažavanja tog rizika, korištenjem instrumenata kreditne zaštite, definisanje limita i izvještavanje o izloženosti kreditnom riziku.

Banka upravlja kreditnim rizikom na nivou pojedinačnih plasmana i na nivou ukupnog portfolija.

Kreditni rizik Banke uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Banci kao i kvalitetom instrumenata obezbjeđenja potraživanja Banke. Identifikacija kreditnog rizika započinje podnošenjem zahtjeva za odobrenje plasmana, a vrše je organizacioni dijelovi Banke u vidu poslovne mreže (koji preuzimaju rizike).

Mjerenje kreditnog rizika, u kreditnom procesu, se uspostavlja putem rejting modela koji su propisani za različite portfolio segmente u zavisnosti od vrste i prirode klijenata. Koriste se četiri rejting šeme za svaku vrstu klijenta.

Prije odobravanja plasmana Banka je dužna da adekvatno procijeni kreditnu sposobnost dužnika i prilikom analize naplativosti plasmana prvo uzme u obzir kreditnu sposobnost dužnika (primarni izvor otplate u vidu tokova gotovine), a primljeni instrument obezbjeđenja za taj plasman posmatra kao isključivo sekundarni izvor otplate.

Banka kontinuirano vrši proces praćenja plasmana tokom trajanja pravnog odnosa na kojem je zasnovana predmetna izloženost, a sa ciljem smanjenja kreditnog rizika u slučaju pogoršanja kreditne sposobnosti dužnika ili pružaoca instrumenta obezbjeđenja ukoliko je to treća strana. Procedurom upravljanja kreditnim rizikom se utvrđuje prikupljanje i praćenje svih relevantnih informacija koje mogu upućivati na povećanje rizičnosti plasmana i instrumenta obezbjeđenja istog, kao i izvještavanje o tim informacijama svih zaposlenih uključenih u proces upravljanja kreditnim rizikom, kako bi se blagovremeno i adekvatno vršila procjena rizičnosti plasmana.

Banka je uspostavila sistem za kontinuiranu analizu strukture, kvaliteta i trendova kreditnog portfolija, uključujući i analizu rizika koji proizilaze iz koncentracija prisutnih u kreditnom portfoliju. Navedene analize Banka uzima u obzir prilikom definisanja strategija i politika kreditnog rizika i upravljanje kreditnim rizikom.

U svrhu praćenja kreditnog rizika na nivou pojedinačnih izloženosti, Banka je formirala Odbor za kontrolu kvaliteta kreditnog portfolija, koji na mjesečnom nivou vrši analizu kreditnog portfolija, te daje naloge za dalje postupanje po plasmanima sa povećanim kreditnim rizikom i prati realizaciju datih naloga. Zapisnike sa održanih sjednica Odbora za kontrolu kvaliteta portfolija dostavlja Upravi i Nadzornom Odboru na mjesečnom nivou.

Praćenje i analiza kreditnog rizika na nivou ukupnog portfolija se vrši preko uspostavljenih limita definisanih Strategijom preuzimanja i upravljanja rizicima. Pokazatelje definisane Strategijom preuzimanja i upravljanja rizicima, Sektor za integrisano upravljanje rizicima, na mjesečnom nivou, dostavlja Upravi Banke.

Proces odobravanja plasmana

Prije odobravanja plasmana Filijale i Sektor za upravljanje kreditnim rizicima (u skladu sa svojim ovlaštenjima) su dužni da:

- adekvatno procijene kreditnu sposobnost dužnika i prilikom analize naplativosti plasmana prvo uzmu u obzir kreditnu sposobnost dužnika (primarni izvor otplate u vidu tokova gotovine), a primljeni instrument obezbjeđenja za taj plasman posmatraju kao isključivo sekundarni izvor otplate;
- procijene kvalitet, utrživost, raspoloživost i vrijednost, te pravnu valjanost instrumenata obezbjeđenja, a na osnovu mišljenja pribavljenog od strane Sektora za pravne poslove i kasnu naplatu;
- ukoliko je kao instrument obezbjeđenja ponuđeno jemstvo treće strane, Banka je dužna procijeniti i njegovu kreditnu sposobnost;
- Politika prihvatljivih kolaterala i upravljanja kolateralom opisuje stav Banke prema kolateralima koji se uzimaju pod zalog.

Limiti odobravanja plasmana definisani su Politikom plasiranja sredstava pravnim licima i preduzetnicima i Politikom plasiranja sredstava fizickim licima. U okviru definisanih limita konačne odluke o odobravanju plasmana donosi Kreditni odbor filijale, Kreditni odbor Banke i Nadzorni odbor, u skladu sa svojim nadležnostima.

Proces praćenja

Banka kontinuirano vrši proces praćenja plasmana tokom trajanja pravnog odnosa na kojem je zasnovana predmetna izloženost. Praćenje pojedinačnih plasmana je uspostavljeno tako da omogućava pravovremeno preduzimanje odgovarajućih mjera sa ciljem smanjenja kreditnog rizika u slučaju pogoršanja kreditne sposobnosti dužnika ili pružaoca instrumenta obezbjeđenja ukoliko je to treća strana. Procedurom upravljanja kreditnim rizikom se utvrđuje prikupljanje i praćenje svih relevantnih informacija koje mogu upućivati na povećanje rizičnosti plasmana i instrumenta obezbjeđenja istog, kao i izvještavanje o tim informacijama svih zaposlenih uključenih u proces upravljanja kreditnim rizikom, kako bi se blagovremeno i adekvatno vršila procjena rizičnosti plasmana.

U nadležnosti filijala su komitenti kod kojih nisu identifikovani nikakvi problemi u otplati i komitenti kod kojih je otkriven povećan kreditni rizik, ali klijent nema evidentirana značajna kašnjenja u ispunjenju svojih obaveza. U nadležnosti Sektora za pravne poslove i kasnu naplatu su komitenti koji su svrstani u problematične plasmane (NPL – *non-performing loans*), kao i komitenti protiv kojih je pokrenut sudski proces.

U cilju smanjenja kreditnog rizika Banka koristi odgovarajuće instrumente kreditne zaštite koji su propisani Politikom prihvatljivih kolaterala i upravljanja kolateralom. Prilikom provjere kolaterala, posebno se obraća pažnja na mogućnost naplate iz primljenih instrumenata

kreditne zaštite u prihvatljivom roku, te održivosti njihove vrijednosti u toku trajanja plasmana koji obezbjeđuju.

Sektor za integrisano upravljanje rizicima sprovodi godišnje stres testove za svrhe ICAAP-a, odnosno interno mjerenje kapitala. Osnovna metodološka postavka stresnog scenarija za kreditni rizik je bazirana na definisanju više različitih potencijalnih scenarija koja su vjerovatna u uslovima stresa. Scenarija se mogu kombinovati ili primjenjivati pojedinačno. Banka uključuje više od jednog scenarija radi što preciznijeg obuhvata uticaja stres situacija na kapital Banke.

4.2.2. Rizik koncentracije

Rizik koncentracije predstavlja rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika, i odnosi se na izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica, grupu izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su privredni sektori, geografska područja, vrste proizvoda i instrumenti kreditne zaštite, uključujući i indirektno izloženosti.

Upravljanje rizikom koncentracije obuhvata koncentraciju koja se odnosi na jedno lice i grupu povezanih lica, koncentraciju koja se odnosi na grupu izloženosti koje povezuju isti ili slični izvori nastanka rizika kao što su isti privredni sektor, geografsko područje, istovrsni poslovi, ista vrsta proizvoda, primjena istih tehnika smanjenja kreditnog rizika (isti instrument kreditne zaštite ili isti davalac kreditne zaštite), koncentraciju koja se odnosi na cijeli kreditni portfolio.

Mjerenje rizika koncentracije se vrši kroz obračun učešća pojedinih segmenata u ukupnom portfoliju. Veća izloženost prema jednoj vrsti nosi sa sobom veću dozu rizičnosti koncentracije.

Koncentracija se prati po sljedećim kriterijumima:

- izloženost prema pojedinačnim komitentima/grupe povezanih lica;
- privrednim sektorima (u skladu sa klasifikacijom djelatnosti od strane Zavoda za statistiku Republike Srpske);
- geografskom području (u Republici Srpskoj prati se izloženost po filijalama; ostale izloženosti u zemlji se dodatno prate na organizacione jedinice Brčko Distrikta i Federacije BiH, a izloženosti u inostranstvu se prate prema zemljama).

Sektor za integrisano upravljanje rizicima sprovodi godišnje stres testove za svrhe ICAAP-a, odnosno interno mjerenje kapitala. Osnovna metodološka postavka stresnog scenarija za rizik koncentracije je bazirana na principu penalizovanja učešća velikih izloženosti u kapitalu Banke u skladu sa Odlukom o velikim izloženostima (isključuju se izloženost prema ino-bankama i licima u posebnom odnosu sa bankom).

Banka definiše zone izloženosti koje se određuju kao procenat izloženosti u odnosu na regulatorni kapital. Nakon što se odrede procenti izloženosti po zonama, efekat stres testa na kapital se izračunava tako što se za penale koji su definisani po zonama doda 1 p.p.

4.2.3. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik koji proizilazi iz promjene deviznog kursa i/ili promjene cijene zlata.

Banka je uspostavila sistem upravljanja deviznim rizikom kojim se identifikuje i procjenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost deviznom riziku, odnosno, identifikuje i procjenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Upravljanje deviznim rizikom Banke podrazumijeva integrisan proces koji obuhvata:

- identifikaciju deviznog rizika;
- mjerenje, odnosno procjenu deviznog rizika;
- ublažavanje deviznog rizika;
- praćenje i kontrolu deviznog rizika;
- izvještavanje o deviznom riziku.

Devizni rizik nastaje od trenutka izvršenja operacije, odnosno zaključenja posla usljed kojeg nastaje otvorena devizna pozicija koja utiče i na finansijski rezultat koji se iskazuje u bilansu Banke.

Identifikacijom deviznog rizika Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje uzroke/faktore koji dovode do nastanka deviznog rizika, što podrazumijeva utvrđivanje tekuće izloženosti otvorenoj deviznoj poziciji.

Mjerenje deviznog rizika se sprovodi na dnevnom nivou za individualnu deviznu poziciju Banke preko noći i deviznu poziciju Banke.

Izloženost deviznom riziku proističe iz dvije njegove komponente: veličine devizne pozicije i promjene kursa (volatilnosti) valuta na koje se ta devizna pozicija odnosi. Veličina devizne pozicije je ključni parametar u upravljanju deviznim rizikom na koji Banka direktno utiče, dok je promjena cijena valuta (volatilnost valuta) tih deviznih pozicija eksternog karaktera na koju Banka nema uticaj (egzogena varijabla).

Pod ublažavanjem deviznog rizika, podrazumijeva se diversifikacija, prenos, smanjenje i/ili izbjegavanje rizika, a Banka ga sprovodi putem uspostavljanja sistema limita za ograničavanje deviznog rizika, odnosno održavanja rizika na prihvatljivom nivou imajući u vidu svoj rizični profil i sklonost ka preuzimanju rizika.

Osnovni limiti za devizni rizik proizilaze iz Odluke o minimalnim standardima za upravljanje deviznom rizikom banaka kojim su uspostavljene minimalne vrijednosti. Banka u skladu sa sistemom semafora uspostavlja svoje interne limite koji služe kao indikatori upozorenja za preduzimanje mjera kojima će identifikovana prekoračenja svesti u interno propisani okvir.

Pod praćenjem i kontrolom deviznog rizika podrazumijeva se učestalost i način praćenja rizika, kao i praćenje i kontrola limita u okviru uspostavljenog sistema limita.

Radi pravovremenog upravljanja deviznim rizikom, Sektor za integrisano upravljanje rizicima dnevno kontroliše kretanja deviznog rizika, odnosno iskorišćenost ukupnih limita, kako bi se omogućilo blagovremeno preduzimanje mjera u cilju održavanja deviznog rizika u okviru definisanih internih limita.

Sektor za upravljanje sredstvima redovno prati, procjenjuje i projektuje buduća kretanja pokazatelja deviznog rizika na osnovu svih očekivanih promjena koji mogu imati uticaj na otvorenu deviznu poziciju.

Stres testovi predstavljaju procjenu kakve bi performanse Banka imala u slučaju ekstremnih kretanja na tržištu. Stres testovi koji se primjenjuju su ekstremniji scenariji, oni podrazumijevaju naglu promjenu u istom smjeru svih valuta. Time se želi vidjeti osnovna struktura deviznog portfolija.

Banka primjenjuje stres testove koji podrazumijevaju istovjetnu, hipotetičku promjenu svih valuta u portfoliju za +20%, -20% i +10% u istom smjeru. Rezultati stres testova unose se u Izvještaj o limitima za devizni rizik i na taj način mjeri se njihov uticaj na kapital na mjesečnom nivou. Izvještaj o stres testu se dostavlja na mjesečnom nivou ALCO odboru.

Sektor za integrisano upravljanje rizicima sprovodi godišnje stres testove za svrhe ICAAP-a, odnosno interno mjerenje kapitala. Osnovna metodološka postavka stresnog scenarija za devizni rizik je bazirana na VaR (Value at risk) modelu gdje se uticaj računa kao razlika između vrijednosti VaR-a sa nivoom pouzdanosti od 99,9% i 99%. Na taj način se iskazuje stresni šok koji se može ponoviti na osnovu istorijskih kretanja deviznih kurseva i dobijene empirijske distribucije.

4.2.4. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih internih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci kao i usljed nastupanja nepredvidivih eksternih događaja.

U cilju minimiziranja nastanka operativno rizičnog događaja, Banka je uspostavila odgovarajući okvir koji uključuje proces identifikovanja, klasifikovanja, analizu i proces praćenja operativno rizičnog događaja.

Identifikacija operativnih rizika je proces utvrđivanja, definisanja i klasifikacije rizičnih događaja kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju sa ciljem otkrivanja značajnih štetnih operativnih rizika i uzroka nastanka izloženosti rizicima.

Identifikacija operativnog rizika vrši se po:

- Linijama poslovanja;
- Događajima i uzrocima koji mogu prouzrokovati operativne rizike i gubitke.

Mjerenje, odnosno procjena operativnog rizika Banke vrši se kroz kvantitativnu i/ili kvalitativnu procjenu identifikovanog operativnog rizika. U okviru procjene operativnog rizika uzimaju se u obzir svi relevantni interni i eksterni faktori, te događaji po osnovu operativnog rizika koji su prouzrokovali stvarni gubitak za Banku, kao i događaji za koje se procjenjuje da bi mogli dovesti do gubitaka po osnovu operativnog rizika, a koje je teško ili nemoguće kvantifikovati.

Savladavanje operativnih rizika je proces utvrđivanja neophodnih aktivnosti sa ciljem smanjivanja vjerovatnoće nastanka štetnih događaja i veličine potencijalnih i stvarnih gubitaka koje oni mogu izazvati.

Za sve uočene potencijalne ili već ostvarene rizike, utvrđuje se da li je moguće primjeniti korektivne mjere za ispravljanje trenutno nastale situacije, kao i preventivne mjere koje omogućavaju da se sličan rizik ne ponovi, odnosno, da se spriječi njegovo nastajanje.

Ublažavanje operativnog rizika podrazumijeva održavanje rizika u nivou koji je u skladu sa sklonošću Banke ka preuzimanju rizika kroz sljedeće mjere:

- prihvatanje (tolerancija) rizika – donošenje odluke o prihvatanju rizika i/ili efikasnost kontrole koja se primjenjuje na procjenu rizika. Rizik može biti prihvaćen ako se, nakon analize okolnosti rizika, mjere usmjerene na ublažavanje operativnog rizika ne pokažu kao ekonomski isplative – troškovi mjera za ublažavanje rizika premašuju iznos mogućeg gubitka Banke iz utvrđenog rizika;
- smanjenje rizika – preduzimanje neophodnih mjera za prilagođavanje, usmjerenih na smanjenje identifikovanog nivoa rizika na prihvatljiv nivo (smanjenjem vjerovatnoće pojave rizika i/ili značaja njegovih efekata), donošenje odluke o potrebi da se preduzmu mjere za prilagođavanje kako bi se smanjio rizik na prihvatljiv nivo;
- transfer rizika – osiguranje od operativnog rizika. Polise osiguranja mogu biti korišćene da se finansijski efekat postojećih rizika prebaci na treću stranu (osiguranje nekretnina, osiguranje trezora Banke, i sl.);
- izbjegavanje rizika – odbijanje vršenja transakcija/poslovnih procesa koji su izloženi identifikovanom riziku (pristup se primjenjuje kada je iznos potencijalnog gubitka Banke od identifikovanog operativnog rizika kritičan za Banku).

Sve mjere ublažavanja se usaglašavaju između organizacionih jedinica gdje je došlo do operativnog rizičnog događaja i Sektora za integrisano upravljanje rizicima, i o tome se izvještava Uprava i Nadzorni odbor Banke. U zavisnosti od vrste mjera koje se sprovode i nivoa na kome je donjeta odluka, sprovođenje se kontroliše od strane organizacione jedinice koja je prijavila operativno rizični događaj i Sektora za integrisano upravljanje rizicima.

Po identifikovanju operativnog rizika u Banci počinje proces njegovog monitoringa, odnosno praćenja u smislu uticaja na poslovanje. Banka u okviru redovnog praćenja i izvještavanja o operativnom riziku obuhvata minimalno informacije o vrsti gubitka ili rizika, uzrocima i izvorima događaja, odnosno rizika, značajnosti događaja ili rizika i mjerama koje su preduzete ili se planiraju preduzeti s ciljem ublažavanja posljedice događaja. Ovaj proces je integralni dio poslovnih aktivnosti Banke i može se reći ključan u upravljanju operativnim rizicima.

Banka je definisala operativni limit, kao ciljani nivo izloženosti operativnom riziku, te nivoe prekoračenja postavljenih operativnih limita ispod kojih Banka preduzima odgovarajuće mjere, kako bi izloženost rizika vratila na željeni nivo. Revidiranje limita se sprovodi na godišnjem nivou, a po potrebi i češće.

Banka za potencijalne gubitke po osnovu izloženosti operativnim rizicima formira i održava odgovarajući nivo kapitala u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala Banaka.

Sektor za integrisano upravljanje rizicima sprovodi godišnje stres testove za svrhe ICAAP-a, odnosno interno mjerenje kapitala. Osnovna metodološka postavka stresnog scenarija za operativni rizik je bazirana na primjeni pristupa koji podrazumijeva pogoršanje kriterijuma prilikom obračuna kapitalnog zahtjeva prema pristupu osnovnog pokazatelja (pogoršanju a koeficijenta).

4.2.5. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti obuhvata rizik likvidnosti izvora finansiranja, koji proizilazi iz mogućnosti da Banka neće biti sposobna da izmiri svoje dospjele novčane obaveze zbog povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora, i rizik tržišne likvidnosti koji proizilazi iz mogućnosti da banka neće biti sposobna da izniri svoje dospjele

novčane obaveze, zbog otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva usled poremećaja na tržištu.

U upravljanju likvidnosti Banka se pridržava principa racionalne diversifikacije porijekla i ročne strukture izvora sredstava i plasmana, uzimajući u obzir da prikupljeni depoziti predstavljaju primarni izvor kreditnog potencijala sa najvišim stepenom učestalosti priliva i odliva.

Upravljanje rizikom likvidnosti zasnovano je na pristupima i metodima usmjerenim u budućnost (tzv. „forward looking“ pristup), kao što su analize različitih pretpostavki i scenarija, i provođenje stres testova koji omogućavaju identifikaciju potencijalnih rizika. Identifikacija potencijalnih rizika je od velikog značaja za Banku u cilju utvrđivanja kriterija za upravljanje rizikom likvidnosti.

Likvidnost Banke zavisi od obima i strukture aktive i pasive, kao i od valutne, ročne i sektorske usklađenosti određenih pozicija aktive i pasive.

U cilju identifikacije rizika likvidnosti Banka:

- analizira sve značajne bilansne i vanbilasne pozicije i određuje njihov uticaj na rizik likvidnosti;
- analizira međusobnu povezanost rizika likvidnosti izvora sredstava (nemogućnost zadržavanja izvora sredstava) i tržišnog rizika likvidnosti (otežanim pretvaranjem pozicija aktive u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu);
- prati oscilacije i trend depozita najznačajnijih deponenata;
- izrađuje projekciju priliva i odliva i prati tok gotovine;
- identifikuje događaje koji mogu imati uticaja na povjerenje klijenata u sigurnost i stabilnost Banke (negativna medijska saopštenja).

Identifikacija rizika likvidnosti se bazira na analiziranju svih indikatora koji mogu dovesti do nastanka i povećanja rizika likvidnosti.

Efikasan proces mjerenja rizika likvidnosti je ključan za njegovim adekvatnim upravljanjem.

Metod mjerenja likvidnosti podrazumijeva procjenu i upoređivanje svih budućih novčanih priliva i odliva (neto tokova gotovine) po osnovu bilansnih i vanbilansnih stavki u cilju utvrđivanja potencijalnih nedostataka likvidnih sredstava kako u uslovima redovnog poslovanja tako i u uslovima krize likvidnosti.

Praćenje i izvještavanje o riziku likvidnosti Banka je uspostavila na dnevnoj, sedmičnoj, dekadnoj, mjesečnoj, kvartalnoj, polugodišnjoj i godišnjoj osnovi koja je usklađena sa regulatornim zahtjevima.

Za mjerenje profila rizika likvidnosti, pored minimalno propisanog koeficijenta pokrića likvidnosti (LCR), Banka koristi dodatne alate i mjerila kvantitativne procjene rizika likvidnosti.

Banka takođe ima sistem za identifikovanje i praćenje indikatora ranog upozorenja kako bi bila u mogućnosti da probleme uoči u ranoj fazi. Indikatore ranog upozorenja Banka je definisala Planom poslovanja Banke u slučajevima krize likvidnosti.

Upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijeva i sprovođenje mjera za ublažavanje izloženosti riziku likvidnosti što se postiže uspostavljanjem odgovarajućih limita i njihovim poštovanjem,

diverzifikacijom izvora i plasmana po valuti i ročnosti kao i po strukturi koje omogućavaju Banci nesmetano poslovanje i u vanrednim uslovima, uključujući i stabilne izvore finansiranja.

Ublažavanje rizika podrazumijeva diverzifikaciju, prenos, smanjenje ili izbjegavanje rizika, a Banka ga sprovodi imajući u vidu rizični profil.

Banka je izradila Plan likvidnosti koji uključuje plan izvora finansiranja, koji je usklađen sa poslovnim planovima za tekuću godinu, po potrebi vrši se ažuriranje plana likvidnosti koji uključuje plan izvora finansiranja.

Rezultati testiranja otpornosti na stres predstavljaju osnovu za preduzimanje korektivnih mjera ili aktivnosti Uprave Banke za ublažavanje izloženosti Banke riziku likvidnosti, obezbjeđenje zaštitnih slojeva likvidnosti i prilagođavanje profila rizika likvidnosti Banke njenoj toleranciji na rizik.

Prilikom provođenja testiranja otpornosti na stres Banka uzima u obzir: izvore finansiranja kod kojih je ugovorena mogućnost prijevremenog povlačenja; sve pozicije kod kojih postoji mogućnost dodatnih zahtjeva za nadoknadu (margin calls); međusobnu zamjenljivost i likvidnost različitih konvertibilnih valuta, te njihovu dostupnost na deviznim tržištima itd.

Izveštaje o provedenom stres testiranju likvidnosti Sektor za integrisano upravljanje rizicima prezentuje putem redovnih ALCO izvještaja.

Sektor za integrisano upravljanje rizicima sprovodi godišnje stres testove za svrhe ICAAP-a, odnosno interno mjerenje kapitala. Osnovna metodološka postavka stresnog scenarija za rizik likvidnosti je bazirana na projekciji budućih tokova gotovine koji su podijeljeni po vremenskim korpama dospijeca. Na taj način se obračunavaju tzv. gepovi likvidnosti koji su pozitivni, ukoliko su buduću prilivi veći od budućih odliva, odnosno negativni, ukoliko su buduću prilivi manji od budućih odliva. Osnova stres test scenarija je pogoršanje uslova finansiranja odnosno povećanje spread-a po kojoj bi Banka finansirala negativni gep likvidnost.

4.2.6. Ostali rizici

Ostali rizici se zbog svoje specifičnosti posmatraju kao jedinstvena kategorija.

U ostale rizike spadaju:

- Rizik zemlje;
- Političko-ekonomski rizik;
- Rizik prekomjerne finansijske poluge;
- Reputacioni rizik;
- Rizik upravljanja;
- Rizik usklađenosti poslovanja;
- Poslovni rizik;
- Rizik profitabilnosti (zarade);
- Rizik ulaganja;
- Rizik kapitala;
- Strateški rizik;
- Rizik nesavjesnog poslovanja (engl. *conduct risk*);
- Rizik od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

Njihova kvantifikacija putem metoda/modela je praktično nemoguća zbog odsustva čvrstih varijabli koje utiču na njihovo eksponiranje. Problem nedostatka historijskih podataka je takođe jedan od razloga zbog čega se za njihovo izračunavanje koristi termin procjenjivanje umjesto mjerenja. Oni se dakle mogu samo procijeniti putem ekspertskeg mišljenja.

Banka je prilikom mjerenja internih kapitalnih zahtjeva izabrala pojednostavljeni pristup kojim se kapitalni zahtjev za sve ostale značajne rizike računa izdvajanjem 15% zbira minimalnih kapitalnih zahtjeva za kreditni, tržišni i operativni rizik, u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banaka.

Sektor za integrisano upravljanje rizicima sprovodi godišnje stres testove za svrhe ICAAP-a, odnosno interno mjerenje kapitala. Osnovna metodološka postavka stresnog scenarija za ostale značajne rizike je bazirana na primjeni kapitalnog "buffer-a" u ukupnom iznosu zbira minimalnih kapitalnih zahtjeva za kreditni, tržišni i operativni rizik u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banaka.

4.3. Struktura i organizacija funkcije upravljanja rizicima

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta uspostavljena je organizaciona struktura na način koji obezbjeđuje podjelu dužnosti, nadležnosti i odgovornosti zaposlenih, sa jasno definisanim ovlašćenjima i odgovornostima unutar Banke, tako da je funkcija upravljanja rizicima odvojena od funkcije izlaganja rizicima (preuzimanja rizika) čime je obezbijeđeno izbjegavanje sukoba interesa na svim nivoima donošenja odluka, kao i efikasno sprovođenje procesa i postupaka upravljanja rizicima.

U cilju efikasnog upravljanja rizicima, organizaciona struktura Banke formirana je u skladu sa principom "tri linije odbrane":

- Prva linija odbrane – uključuje organizacione jedinice i dijelove Banke odgovorne za poslovanje i podršku poslovanja Banke. Jedan od osnovnih zadataka prve linije odbrane je identifikovanje i inicijalno ocjenjivanje rizika prilikom obavljanja redovnih aktivnosti. Rukovodioci organizacionih jedinica direktno upravljaju rizicima i odgovorni su za preduzimanje korektivnih mjera u slučajevima nedostataka u procesima kojima rukovode;
- Druga linija odbrane – uključuje organizacione jedinice: Sektor za upravljanje kreditnim rizikom i Sektor za integrisano upravljanje rizicima. Osnovni zadaci druge linije odbrane jesu definisanje sistema upravljanja rizicima i metoda procjene rizika, te kontrola poštovanja utvrđenih ograničenja i uspostavljenih procedura. Ovoj liniji odbrane pripadaju i kontrolna funkcija upravljanja rizicima i kontrolna funkcija praćenja usklađenosti poslovanja;
- Treća linija odbrane – čini je kontrolna funkcija interne revizije koja u skladu sa Programom interne revizije sprovodi nezavisan pregled i objektivnu ocjenu kvaliteta i efikasnosti sistema upravljanja rizicima u Banci.

Za funkciju upravljanja rizicima na nivou Banke odgovoran je član Uprave pod čijom nadležnošću su, između ostalog, i organizacione jedinice zadužene za upravljanje rizicima, koje pokrivaju sve najvažnije rizike kojima je Banka izložena:

- Sektor za upravljanje kreditnim rizikom i
- Sektor za integrisano upravljanje rizicima.

Prethodno navedene dvije organizacione jedinice odgovorne su za utvrđivanje značajnih rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju, mjerenje rizika kroz uspostavljene postupke i procedure, definisanje mjera za ograničavanje i ublažavanje rizika, praćenje, analiziranje i kontrolu rizika, te za blagovremeno i kontinuirano izvještavanje rukovodećih organa Banke.

Unutrašnja organizacija Banke je definisana organizacionom šemom, a odgovornosti, ovlaštenja, podjela i opis poslova definisani su aktima Banke i Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta banke, čime je spriječen sukob interesa zaposlenih.

Za primjenu Strategije preuzimanja i upravljanja rizicima odgovorni su nadležni organi Banke i organizacioni dijelovi koji sprovode i učestvuju u sistemu upravljanja rizicima. Odgovornosti pojedinih odbora i organizacionih dijelova Banke u okviru sistema upravljanja rizicima su prikazani u nastavku.

Nadzorni odbor Banke nadležan je da usvaja prijedlog poslovne politike i strategije Banke, plan poslovanja i podnosi ih Skupštini Banke na konačno usvajanje; usvaja strategiju i politiku za upravljanje rizicima, kao i strategiju za upravljanje kapitalom Banke; usvaja tromjesečne, polugodišnje i godišnje izvještaje Uprave Banke o sprovođenju poslovne politike, profitabilnosti poslovanja Banke, poslovnim aktivnostima i drugim pitanjima iz njegove nadležnosti; donosi akt o uspostavljanju sistema unutrašnjih kontrola i vrši nadzor nad tim sistemom; usvaja tromjesečno, polugodišnje i godišnje izvještaje kontrolnih funkcija te daje mišljenje Skupštini akcionara o ovim izvještajima; usvaja godišnji izvještaj Odbora za reviziju; usvaja prijedlog finansijskog plana Banke; usvaja Plan oporavka Banke, kao i njegove izmjene; usvaja program i plan rada Interne revizije; utvrđuje unutrašnju organizaciju, odnosno organizacionu strukturu Banke, koja obezbjeđuje podjelu dužnosti, nadležnosti i odgovornosti zaposlenih na način kojim se sprječava sukob interesa i obezbjeđuje transparentan i dokumentovan proces donošenja i sprovođenja odluka; usvaja politiku plata, naknada i ostalih primanja zaposlenih; obavlja i druge poslove u skladu sa Zakonom o bankama, Statutom i odlukama Skupštine Banke.

Uprava Banke obezbjeđuje zakonitost poslovanja Banke i usklađenost poslovanja sa Zakonom o bankama, propisima donesenim na osnovu Zakona o bankama, standardima i pravilima bankarske struke, te najvišim etičkim standardima upravljanja; obezbjeđuje sprovođenje usvojenih strategija i politika, te sprovođenje mjera naloženih od Agencije; predlaže Nadzornom odboru poslovnu politiku, strategiju i finansijski plan Banke, uključujući strategiju i politiku upravljanja rizicima i strategiju upravljanja kapitalom; predlaže Nadzornom odboru plan oporavka Banke kao i njegove izmjene; priprema i podnosi, posredstvom Nadzornog odbora, Skupštini akcionara godišnje finansijske izvještaje i izvještaje o poslovanju Banke, sa izvještajem privrednog društva za reviziju i mišljenjem Odbora za reviziju.

Odbor za reviziju predlaže Nadzornom odboru plan rada interne revizije; razmatra izvještaje interne revizije i drugih kontrolnih funkcija, te daje mišljenje ovim izvještajima; analizira i nadzire primjenu i adekvatno sprovođenje usvojenih strategija i politika za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola; izvještava Nadzorni odbor o preduzetim aktivnostima, kao i utvrđenim nepravilnostima odmah po njihovom saznanju, te predlaže način njihovog otklanjanja; izvještava Nadzorni odbor o realizaciji preporuka po izvještajima o obavljenoj internoj i spoljnoj reviziji; izvještava Nadzorni odbor o usklađenosti poslovanja Banke sa Zakonom o bankama, drugim propisima i standardima poslovanja.

Kreditni odbor Banke odlučuje o kreditnim zahtjevima u okviru utvrđenih akata Banke, izadavanju garancija i o drugim poslovnim aranžmanima Banke, u skladu sa Zakonom o bankama, Statutom, drugim opštim aktima i Poslovnom politikom Banke. Za svoj rad Kreditni odbor Banke odgovara Nadzornom odboru i podnosi mu izvještaj o radu svaka tri mjeseca.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO odbor) prati izloženost Banke rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki, predlaže mjere za upravljanje kamatnim rizikom i rizikom likvidnosti, a obavlja i druge poslove utvrđene propisima Agencije.

U skladu sa Zakonom o bankama, uspostavljene su tri kontrolne funkcije, koje je imenovao Nadzorni odbor: Kontrolna funkcija upravljanja rizicima, Kontrolna funkcija praćenja usklađenosti poslovanja i Kontrolna funkcija interne revizije.

Svaka od navedenih kontrolnih funkcija ima nezavisan status u odnosu na poslovne procese i aktivnosti u kojima rizik nastaje, a koje ove funkcije prate, kontrolišu i ocjenjuju.

Kontrolna funkcija upravljanja rizicima je organizovana u formi Odgovornog lica za kontrolu upravljanja rizicima, dok su Kontrolna funkcija praćenja usklađenosti poslovanja i Kontrolna funkcija interne revizije organizovane u formi Sektora.

Kontrolna funkcija upravljanja rizicima u Banci je organizaciono nezavisna funkcija koja obavljanjem aktivnosti iz svog domena nadležnosti, utiče na pravovremenu identifikaciju i adekvatno upravljanje svim materijalno značajnim rizicima kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena, a koji proističu iz njenog poslovanja, kako bi se preduprijedili negativni efekti koji mogu ugroziti ključne poslovne funkcije Banke, kao što su: likvidnost, solventnost, profitabilnost i sve ostalo što dovodi u pitanje sigurnost poslovanja.

Kontrolna funkcija upravljanja rizicima ima ulogu da: prati i kontroliše proces upravljanja rizicima, nezavisno od organizacionih dijelova u kojima se taj proces odvija; iz svog domena nadležnosti utiče na osiguranje usklađenosti poslovanja sa strategijom i politikom poslovanja Banke, te ostalim internim aktima o upravljanju rizicima.

Kontrolna funkcija upravljanja rizicima zadužena je za obavljanje sljedećih poslova:

- analiza rizika koji uključuju: utvrđivanje i mjerenje, odnosno procjenjivanje rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju;
- praćenje značajnih rizika u kontinuitetu, kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena;
- sprovođenje testiranja otpornosti na stres test;
- provjera primjene i efikasnosti metoda i postupaka za upravljanje rizicima kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena, uključujući i rizike iz makroekonomskog okruženja;
- ispitivanje i ocjenu adekvatnosti i efikasnosti unutrašnjih kontrola u procesu upravljanja rizicima;
- ocjena adekvatnosti i dokumentovanosti metodologije za upravljanje rizicima;
- učestvovanje u izradi i preispitivanju strategija i politika za upravljanje rizicima;
- učestvovanje u izradi, primjeni i nadzoru, nad funkcionisanjem za upravljanje rizicima;
- davanje prijedloge i preporuke za efikasno upravljanje rizicima;
- analize, praćenja i izvještavanja o adekvatnosti kapitala Banke, te provjeru strategija i postupaka za internu procjenu adekvatnosti kapitala;

- analize, praćenje i izvještavanje o adekvatnosti likvidnosti Banke, te provjeru strategija i postupaka za internu procjenu adekvatnosti likvidnosti;
- analiza rizika prisutnih kod novih proizvoda ili tržišta;
- izvještavanje Nadzornog odbora i Uprave Banke o upravljanju rizicima;
- izvještavanje Nadzornog odbora i Uprave Banke o svom radu;
- sprovođenje ostalih provjera koje su potrebne za adekvatnu kontrolu rizika.

Kontrolna funkcija upravljanja rizicima izvještaje o radu podnosi Upravi Banke na informisanje, Odboru za reviziju na mišljenje i Nadzornom odboru na razmatranje i usvajanje.

Kontrolna funkcija praćenja usklađenosti poslovanja u Banci je organizaciono nezavisna funkcija koja kroz kontrolu usklađenosti poslovanja osigurava zaštitu od sljedećih rizika usklađenosti: rizika izricanja mogućih mjera i sankcija, odnosno značajnim finansijskim gubicima zbog kršenja regulative i internih propisa; rizika pojave sadašnjih i budućih nepovoljnih uticaja na dobit i kapital koji je uzrokovan negativnim mišljenjem javnosti.

Djelokrug aktivnosti Kontrolne funkcije praćenja usklađenosti poslovanja je:

- praćenje usklađenosti poslovanja Banke sa Zakonom o bankama, propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske i drugim propisima i standardima opreznog bankarskog poslovanja, procedurama o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, kao i drugim aktima kojima se uređuje poslovanje Banke;
- identifikovanje propusta i procjene rizika kao posljedice neusklađenosti poslovanja Banke sa Zakonom o bankama i drugim propisima, posebno rizika od sprovođenja nadzornih mjera i sankcija Agencije i drugih nadležnih organa, finansijskih gubitaka kao i reputacionog rizika;
- savjetovanje Uprave i drugih odgovornih lica o načinu primjene relevantnih zakona, standarda i pravila, uključujući i informacije o aktuelnostima iz tih područja;
- procjene efekata koje će na poslovanje Banke imati izmjene relevantnih propisa.

Kontrolna funkcija praćenja usklađenosti poslovanja izvještaje o radu podnosi Upravi Banke na informisanje, Odboru za reviziju na mišljenje i Nadzornom odboru na razmatranje i usvajanje.

Kontrolna funkcija interne revizije u Banci je organizaciono nezavisna funkcija, funkcionalno i organizaciono nezavisna od aktivnosti koje revidira i od drugih organizacionih dijelova Banke. Kontrolna funkcija interne revizije postupa u skladu sa propisima, standardima profesionalne prakse interne revizije i osnovnim načelima organizacije i rada interne revizije.

Kontrolna funkcija interne revizije ima zadatak da vrši ocjenu adekvatnosti upravljanja rizicima i funkcije praćenja usklađenosti poslovanja, radi identifikovanja, praćenja i kontrole ključnih rizika, te preduzimanja odgovarajućih mjera za njihovo ograničavanje i ublažavanje, vodeći računa da se kao minimum uslova ispoštuju zahtjevi Agencije za bankarstvo Republike Srpske propisani Odlukom o sistemu unutrašnjih kontrola banke.

Kontrolna funkcija interne revizije u Banci:

- vrši ocjenu adekvatnosti funkcije upravljanja rizicima i funkcije praćenja usklađenosti poslovanja, radi identifikovanja, praćenja i kontrole ključnih rizika, te preduzimanja odgovarajućih mjera za njihovo ograničavanje i ublažavanje;

- vrši ocjenu tačnosti, ispravnosti i pouzdanosti sistema računovodstvenih evidencija i finansijskih izvještaja Banke;
- vrši ocjenu informacionog sistema u Banci;
- vrši ocjenu strategije i postupaka za internu procjenu adekvatnosti kapitala i internu procjenu adekvatnosti likvidnosti;
- vrši ocjenu pouzdanosti sistema izvještavanja, kao i pravovremenosti i tačnosti izvještaja propisanih relevantnim propisima važećim u Republici Srpskoj;
- vrši ocjenu sistema prikupljanja i ispravnosti informacija koje se javno objavljuju u skladu sa Zakonom o Bankama Republike Srpske;
- vrši ocjenu upravljanja i zaštite imovine Banke;
- vrši ocjenu primjene politike plata, naknada i drugih primanja u Banci;
- vrši ocjenu provođenja kontinuirane i uspješne obuke zaposlenih u Banci;
- vrši ocjenu slabosti u poslovanju Banke i njenih zaposlenih, kao i slučajeva neizvršenja obaveza i prekoračenja ovlaštenja;
- vrši ocjenu postupanja Banke po nalogima i preporukama Agencije i privrednog društva za reviziju;
- vrši ocjenu ostalih poslova Banke propisanih relevantnim propisima važećim u Republici Srpskoj;
- obavlja ostale poslove potrebne za ostvarivanje ciljeva interne revizije.

Kontrolna funkcija interne revizije izvještaje o radu podnosi Upravi Banke na informisanje, Odboru za reviziju na mišljenje i Nadzornom odboru na razmatranje i usvajanje.

Banka je uspostavila, sprovodi i unapređuje sistem unutrašnjih kontrola u svim područjima poslovanja kroz organizacionu strukturu, kontrolu aktivnosti i podjelu dužnosti i poslova. Unutrašnje kontrole integrisane su u procese i aktivnosti Banke, administrativne i računovodstvene postupke, kao i djelokrug rada kontrolnih funkcija Banke.

Zaposleni radnici, više rukovodstvo, Uprava i Nadzorni odbor su obavezni da na primjeren način učestvuju u uspostavljanju, sprovođenju i unapređivanju sistema unutrašnjih kontrola.

4.4. Sistem izvještavanja, mjerenja i ublažavanja rizika

Upravljanje rizicima u poslovanju je od strateške važnosti za Banku, a u cilju minimiziranja negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke. Upravljanje rizicima unutar Banke vrši se kroz:

- identifikaciju svih rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju;
- mjerenje rizika koji mogu imati uticaj na trenutne i buduće zarade i dostupan kapital (regulatorni i ekonomski). U procesu kvantifikacije rizika posebna pažnja je usmjerena na upoređivanje očekivanog trenutnog i neočekivanog volumena rizika, te budućeg projektovanog razvoja rizika i rizika definisanog stres test analizom;
- primjenu tehnika i aktivnosti za ublažavanje rizika;
- kontinuirano upravljanje i praćenje svih rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena;
- stres testiranje.

Banka kontinuirano identifikuje, odnosno utvrđuje rizike kojima je izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju, te analizira uzroke nastanka izloženosti rizicima. Proces se vrši najmanje jednom godišnje ili češće kad god je to neophodno (u slučaju promjene u postojećim rizicima kao i pojave novih rizika). Banka slijedi pristup „četvorogodišnjeg gledanja

unaprijed", pokušavajući da otkrije moguće događaje u budućnosti koji bi mogli imati uticaj na potrebu za kapitalom.

Banka mjeri značajne rizike primjenom kvantitativnih i/ili kvalitativnih metoda mjerenja, odnosno procjene rizika čija primjena omogućava uočavanje promjena u rizičnom profilu Banke, odnosno pojave novih rizika u poslovanju.

Ublažavanje rizika podrazumijeva održavanje rizika u nivou koji je u skladu sa sklonosti Banke ka preuzimanju rizika.

S obzirom da je prisustvo rizika u poslovanju Banke neizbježno i da ih Banka mora prihvatiti, u slučajevima kada oni dosegnu nivoe koji nisu u skladu sa željenim rizičnim profilom, Banka će koristiti mjere za ublažavanje rizika, koje su podijeljene u nekoliko grupa:

- smanjenje izloženosti riziku – kroz npr. ograničavanje novih plasmana ili povećanom naplatom loših plasmana u cilju smanjenja izloženosti kreditnom riziku, plasiranje plasmana bez valutne klauzule, u cilju smanjenja izloženosti kreditno-deviznom riziku i slično;
- diversifikacija izloženosti – kroz npr. odobravanje plasmana široj grupi klijenata različitih profesija, zaposlenih kod poslodavaca različitih privrednih grana u cilju smanjenja izloženosti kreditnom riziku i riziku koncentracije i slično;
- prenos rizika – kroz npr. obezbjeđivanje datih plasmana polisama osiguranja u slučaju gubitka posla klijenta kojem su sredstva plasirana u cilju smanjenja izloženosti kreditnom riziku i slično;
- izbjegavanje izlaganja riziku – kroz npr. nedavanje plasmana pravnim licima koja se mogu smatrati rizičnim djelatnostima (npr. novoosnovane IT firme) u cilju smanjenja izloženosti kreditnom riziku, nekreditiranju djelatnosti proizvodnje i prodaja oružja u cilju smanjenja rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i slično.

Detaljnije mjere za praćenje i ublažavanje rizika po pojedinačnim vrstama rizika opisane su u uspostavljenim strategijama, programima i politikama koje se odnose na pojedinačne rizike.

Banka ima uspostavljene linije izvještavanja i propisanu dinamiku redovnog izvještavanja organa upravljanja Banke, kojim je obuhvaćeno upravljanje rizikom, uključujući i kontrolu rizika, te korišćenje tih izvještaja u procesu donošenja poslovnih odluka, na jasan i transparentan način.

Postoje sljedeći nivoi izvještavanja o rizicima:

- Regulatorni izvještaji – set izvještaja definisanih od strane Agencije koji se dostavljaju na mjesečnom, kvartalnom, polugodišnjem i godišnjem nivou (izvještaji o kapitalnim zahtjevima, velikim izloženostima, izvještaj o kamatnom i ostalim rizicima, izvještavanje o rizicima u skladu sa regulatornim standardima Stuba 3);
- Interni izvještaji – pripremaju zaposleni u Sektoru za integrisano upravljanje rizicima i Sektoru za upravljanje sredstvima, imaju za cilj pružanje sveobuhvatne i realistične slike o poziciji rizika i kapitala/likvidnosti, usaglašenosti sa mjerama sklonosti ka preuzimanju rizika, i poštovanju limita i znakova upozorenja u slučaju izmjena rizičnog profila Banke.

4.5. Rizični profil Banke

Rizični profil Banke je mjera, odnosno procjena strukture i nivoa svih značajnih rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju, pri čemu su kvantitativne

metode koje se koriste za mjerenje rizika dokumentovane, te jasno definisani načini za procjenu rizika koje Banka nije u mogućnosti kvantitativno mjeriti.

Sljedeća pravila se primjenjuju prilikom definisanja rizičnog profila Banke:

- Banka analizira trenutni relativni značaj različitih vrsta rizika i koncentraciju rizika među pojedinačnim vrstama rizika kako bi kreirala okvir za dalji razvoj prema ciljnom rizičnom profilu;
- rizici koji se smatraju značajnim se kvantifikuju ili kvalitativno procjenjuju kako bi se odredio trenutni ukupni rizični profil Banke;
- na osnovu svojih resursa i iskustva, Banka definiše rizike koji su neprihvatljivi;
- na osnovu trenutnog rizičnog profila, poslovnih planova i sklonosti ka preuzimanju rizika, definiše se ciljni rizični profil;
- ciljni rizični profil predstavlja osnovu za postavljanje konzistentnih limita rizika;
- ciljni rizični profil se uzima u obzir u procesu planiranja i upravljanja kapitalom.

Ciljni rizični profil Banke je predstavljen kroz alokaciju kapitala za pokriće rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju. Određivanje internih kapitalnih zahtjeva predstavlja jednu od ključnih aktivnosti u nizu aktivnosti za upravljanje i kontrolu rizika u Banci, i na sveobuhvatan način pokriva sve vrste rizika, fokusirajući se na upravljanje i rukovođenje rizikom sa aspekta Stuba 2, tako obezbjeđujući da Banka uvijek posluje sa dovoljno kapitala za pokriće svih značajnih rizika. Kapital se raspoređuje za sve ključne rizike kao i ostale rizike za koje se smatra da su značajni obzirom da su sastavni dio procesa identifikacije i procjene značajnosti rizika.

Upravljanje rizicima u poslovanju je od strateške važnosti za Banku, a u cilju minimiziranja negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke.

Prilikom definisanja poslovne strategije Banka se oslanja na ciljani rizični profil kao osnove za procjenu neophodnog kapitala/likvidnosti za pokriće postojećih i potencijalnih budućih rizika u poslovanju.

4.6. Informisanje organa upravljanja o rizicima

Nadzorni odbor i Uprava Banke donose odluke na osnovu internih izvještaja vezanih za upravljanje rizicima. Naime, kroz uspostavljene linije internog izvještavanja, Nadzorni odbor i Uprava Banke imaju uvid u trenutni rizični profil, te odstupanja trenutne izloženosti rizicima u odnosu na definisane limite, odnosno ciljane vrijednosti.

U zavisnosti od vrste i dinamike praćenja (dnevni, mjesečni, kvartalni nivo) uspostavljenih limita definisanim politikama/procedurama uspostavljena je interakcija između identifikovanja, mjerenja ili procjene i praćenja rizika, te stvarne prakse preuzimanja rizika u Banci (npr. utvrđivanje i praćenje limita, postupanje u slučajevima prekoračenja i dr.).

Sektor za integrisano upravljanje rizicima, na mjesečnom nivou izrađuje sažet Iskaz o preuzimanju rizika (RAS) sa vrijednostima pokazatelja na posljednji dan u mjesecu i dostavlja ga ALCO odboru i Koordinator za izradu i ažuriranje Plana oporavka. Kontrolna funkcija upravljanja rizicima o pokazateljima sa stanjem na posljednji dan u mjesecu izvještava Upravu, Odbor za reviziju i Nadzorni odbor Banke. U izvještaju se prate uspostavljeni limiti RAS pokazatelja i u slučaju prekoračenja Uprava Banke razmatra i po potrebi donosi odluke o mjerama koje je potrebno implementirati u cilju smanjenja izloženosti riziku.

Na kvartalnom nivou, Sektor za integrisano upravljanje rizicima izrađuje i Sveobuhvatan izvještaj o upravljanju rizicima i dostavlja ga ALCO odboru, Koordinator za izradu i ažuriranje Plana oporavka, Upravi i Nadzornom odboru Banke. Sveobuhvatni izvještaj o upravljanju rizicima na kvartalnom nivou usvaja Nadzorni odbor.

Banka je definisala i listu pokazatelja poslovanja u cilju upravljanja rizicima i praćenja usklađenosti poslovanja sa regulatornim limitima. U ovom izvještaju prikazani su samo interni limiti čijim dostizanjem se sačinjava plan i preduzimaju aktivnosti na osnovu kojih će se spriječiti probijanje regulatornih limita ili će se u slučaju probijanja istih (tamo gdje ne postoje propisani interni limiti) vratiti u zakonske okvire.

U prilogu je pregled pokazatelja poslovanja sa stanjem na dan 31.12.2020. godine.

Pokazatelji poslovanja	Propisani limit	Interni limit	Stanje 31.12.2020.
Kapitalne usklađenosti			
Regulatorni kapital	min 15 mil KM	min 15.5 mil KM	17.68 mil KM
Stopa regulatornog kapitala	min 12%	min 15.5%	17.64%
Stopa redovnog osnovnog kapitala	min 6.75%	min 7.25%	10.62%
Stopa osnovnog kapitala	min 9%	min 9%	16.60%
Finansijska poluga	min 6%	min 6,5%	7.81%
Sklonost ka preuzimanju rizika			
Rizična aktiva po osnovu izloženosti kreditnom riziku u odnosu na ukupnu rizikom ponderisanu aktivu	nije propisano	max 82%	83.07%
Rizična aktiva po osnovu izloženosti tržišnim rizicima u odnosu na ukupnu rizikom ponderisanu aktivu	nije propisano	max 4%	1.11%
Rizična aktiva po osnovu izloženosti operativnom riziku u odnosu na ukupnu rizikom ponderisanu aktivu	nije propisano	max 20%	15.82%
Ukupna rizična aktiva u odnosu na risk kapacitet	nije propisano	max 97%	91%
Kvalitet kreditnog portfolija			
Procenat NPL-a u bilansnim izloženostima	nije propisano	max 5%	21.71%
Procenat NPL-a u vanbilansnim izloženostima	nije propisano	max 0.5%	0%
NPL pokrivenost NPL ispravkama (sa kamatama)	nije propisano	min 73%	73.47%
Izloženost prema jednom licu	max 25%	max 25%	17.23%
Izloženost prema grupi povezanih lica	max 25%	max 25%	18.66%
Izloženost lica u posebnom odnosu sa bankom	max 20%	max 20%	11.24%
Izloženost prema 20 najvećih dužnika u odnosu na ukupni portfolio	nije propisano	max 40%	28.48%
Geografska koncentracija	nije propisano	max 30%	29.27%
Koncentracija po privrednim granama	nije propisano	max 25%	16.97%
Najveći dopušten iznos kreditnih potraživanja koji nije obezbjeđen kolateralom prema jednom licu	max 15%	max 15%	13.95%
Ulaganje Banke u osnovna sredstva			
Ulaganja Banke u odnosu na regulatorni kapital	max 40%	max 40%	47.19%
Devizne usklađenosti			
Devizna pozicija	max 40%	max 25%	0%

Pokazatelji poslovanja	Propisani limit	Interni limit	Stanje 31.12.2020.
Individualna devizna pozicija preko noći u EUR	max 40%	max 25%	4%
Individualna devizna pozicija preko noći, ostale valute, osim EUR	max 20%	max 10%	3%
Individualna devizna pozicija preko noći, USD	max 20%	max 5%	0%
Individualna devizna pozicija preko noći, CHF	max 20%	max 5%	0%

5. KAPITAL

Regulatorni kapital Banke predstavlja iznos izvora sredstava koji je Banka dužna održavati radi sigurnog i stabilnog poslovanja, odnosno ispunjenja obaveza prema povjericima.

Regulatorni kapital predstavlja zbir osnovnog i dopunskog kapitala nakon regulatornih usklađivanja. Pri tome, osnovni kapital Banke predstavlja zbir redovnog osnovnog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala nakon regulatornih usklađivanja.

Informacije koje se odnose na regulatorni kapital Banke na dan 31.12.2020. godine sadržane su u sljedećoj tabeli.

Kapital		
Red. br.	Stavka	Iznos (u 000 KM)
1	REGULATORNI KAPITAL	17,682
1.1	OSNOVNI KAPITAL	16,641
1.1.1	REDOVNI OSNOVNI KAPITAL	10,641
1.1.1.1	Instrumenti kapitala koji se priznaju kao redovni osnovni kapital	17,832
1.1.1.2	Zadržana dobit	-6,778
1.1.1.3	Ostali ukupni rezultat	56
1.1.1.4	Ostale rezerve	6
1.1.1.5	(-) Ostala nematerijalna imovina	-475
1.1.1.6	(-) Odložena poreska imovina koja zavisi od buduće profitabilnosti i ne proizilazi iz privremenih razlika umanjениh za povezane poreske obaveze	0
1.1.1.7	(-) Odbici od stavki dodatnog osnovnog kapitala koji premašuju dodatni osnovni kapital	0
1.1.1.8	(-) Odloženo poresko sredstvo koje se može odbiti i koja zavisi od buduće profitabilnosti i proizilazi iz privremenih razlika	0
1.1.2	DODATNI OSNOVNI KAPITAL	6,000
1.1.2.1	Instrumenti kapitala koji se priznaju kao dodatni osnovni kapital	6,000
1.1.2.2	(-) Odbici od stavki dopunskog kapitala koji premašuju dopunski kapital	0
1.1.2.3	Odbitak od stavki dodatnog osnovnog kapitala koji premašuje dodatni osnovni kapital (odbija se od redovnog osnovnog kapitala)	0

Kapital		
Red. br.	Stavka	Iznos (u 000 KM)
1.2	DOPUNSKI KAPITAL	1,041
1.2.1	Instrumenti kapitala i subordinisani krediti koji se priznaju kao dopunski kapital	0
1.2.2	Opšte ispravke vrijednosti za kreditni rizik u skladu sa standardizovanim pristupom	1,041
1.2.3	Odbitak od stavki dopunskog kapitala koji premašuje dopunski kapital (odbijen u dodatnom osnovnom kapitalu)	0
1.2.4	Elementi ili odbici od dopunskog kapitala – ostalo	0

Na osnovu pregleda strukture regulatornog kapitala može se uočiti da se regulatorni kapital Banke sastoji primarno od instrumenata osnovnog, odnosno redovnog osnovnog kapitala koji predstavljaju visokokvalitetne instrumente kapitala.

Prilikom izračunavanja regulatornog kapitala primijenjeno je ograničenje u skladu sa članom 22. stav 1. tačka 3. Odluke o izračunavanja kapitala banke, odnosno u obračun su uključene opšte ispravke vrijednosti za kreditne gubitke do 1.25% iznosa izloženosti ponderisanih rizikom za kreditni rizik.

Opis osnovnih karakteristika finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun regulatornog kapitala dat je u sljedećim tabelama.

Opis osnovnih karakteristika finansijskih instrumenata	
Br.	Stavka
1.	Emitent: NAŠA BANKA A.D. BIJE LJINA
1.1	Jedinstvena oznaka: BA100PIBBRD2
Tretman u skladu sa regulatornim okvirom	
2.	Priznat na pojedinačnoj / konsolidovanoj osnovi: na pojedinačnoj osnovi
3.	Vrsta instrumenta: obične akcije
4.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala u hiljadama KM, sa stanjem na dan posljednjeg izvještavanja: 17,832 hiljada KM
5.	Nominalni iznos instrumenta: 17,832 hiljada KM
5.1.	Emisiona cijena: nije primjenjivo
5.2.	Otkupna cijena: nije primjenjivo
6.	Računovodstvena klasifikacija: akcionarski kapital
7.	Datum izdavanja instrumenta: 11.11.2001. godine / 27.11.2002. godine / 13.05.2003. godine / 28.11.2005. godine / 12.01.2006. godine / 29.05.2006. godine / 20.08.2008. godine / 14.10.2015. godine / 30.06.2016. godine / 15.04.2017. godine / 30.07.2019. godine
8.	Instrument sa datumom dospijeća ili instrument bez datuma dospijeća: bez datuma dospijeća
8.1.	Inicijalni datum dospijeća: bez dospijeća
9.	Opcija kupovine od strane emitenta: ne
9.1.	Prvi datum aktiviranja opcije kupovine, uslovni datum aktiviranja opcije kupovine i otkupna vrijednost: ne sadrži opciju kupovine

Opis osnovnih karakteristika finansijskih instrumenata	
Br.	Stavka
9.2.	Naknadni datum aktiviranja opcije kupovine (ako je primjenjivo): nije primjenjivo
Kuponi/dividende	
10.	Fiksna ili promjenljiva dividenda/kupon: promjenljivi
11.	Kuponska stopa i povezani indeksi: nije primjenjivo
12.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende: ne postoji
13.1.	Puno diskreciono pravo, djelimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa vremenom isplate dividendi/kupona: puno diskreciono pravo
13.2.	Puno diskreciono pravo, djelimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona puno diskreciono pravo
14.	Mogućnost povećanja prinosa ili drugih podsticaja za otkup: ne
15.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi: nije primjenjivo
16.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument: nije primjenjivo
17.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije: nije primjenjivo
18.	Ako je konvertibilan djelimično ili u cijelosti: nije primjenjivo
19.	Ako se može konvertovati, stopa konverzije: nije primjenjivo
20.	Ako je konvertibilna, obavezna ili dobrovoljna konverzija: nije primjenjivo
21.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje: nije primjenjivo
22.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje: nije primjenjivo
23.	Mogućnost smanjenja vrijednosti: da
24.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrijednosti: Odluku o smanjenju vrijednosti donosi Skupština banke, a pravna osnova za pokretanje smanjenja vrijednosti su zakonske odredbe (zakonski pristup).
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, djelimično ili u cijelosti: potpunosti ili djelimično
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, trajno ili privremeno: trajno
27.	Ako je smanjenje vrijednosti privremeno, opis mehanizama povećanja vrijednosti: nije primjenjivo
28.	Vrsta instrumenta koji će se u slučaju likvidacije ili stečaja isplatiti neposredno prije navedenog instrumenta: nekumulativne prioritetne akcije
29.	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata: Ne
30.	Ako postoje, navesti neusklađene karakteristike: nije primjenjivo

Opis osnovnih karakteristika finansijskih instrumenata	
Br.	Stavka
1.	Emitent: NAŠA BANKA A.D. BIJELJINA
1.1	Jedinstvena oznaka: za 1.000.000 prioritetnih akcija PIBB-P-B jedinstvena oznaka ISIN je: BA100PIBBPB0; za 5.000.000 prioritetnih akcija PIBB-P-A jedinstvena oznaka je BA100PIBBPA2
Tretman u skladu sa regulatornim okvirom	
2.	Priznat na pojedinačnoj / konsolidovanoj osnovi: na pojedinačnoj osnovi
3.	Vrsta instrumenta: nekumulativne prioritetne akcije

Opis osnovnih karakteristika finansijskih instrumenata	
Br.	Stavka
4.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala u hiljadama KM, sa stanjem na dan posljednjeg izvještavanja: 6,000 hiljada KM
5.	Nominalni iznos instrumenta: 6,000 hiljada KM
5.1.	Emisiona cijena: nije primjenjivo
5.2.	Otkupna cijena: nije primjenjivo
6.	Računovodstvena klasifikacija: akcionarski kapital
7.	Datum izdavanja instrumenta 05.10.2012. godine / 18.02.2015. godine
8.	Instrument sa datumom dospijeća ili instrument bez datuma dospijeća: bez datuma dospijeća.
8.1.	Inicijalni datum dospijeća: bez dospijeća
9.	Opcija kupovine od strane emitenta: ne
9.1.	Prvi datum aktiviranja opcije kupovine, uslovni datum aktiviranja opcije kupovine i otkupna vrijednost: nije primjenjivo
9.2.	Naknadni datum aktiviranja opcije kupovine (ako je primjenjivo)
Kuponi/dividende	
10.	Fiksna ili promjenljiva dividenda/kupon: fiksni
11.	Kuponska stopa i povezani indeksi: 8%
12.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende: da
13.1.	Puno diskreciono pravo, djelimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa vremenom isplate dividendi/kupona: djelimično diskreciono pravo Razlozi za djelimično diskreciono pravo: Kapital ispod određenog praga ili nedovoljno ostvarena dobit.
13.2.	Puno diskreciono pravo, djelimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona: nije primjenjivo
14.	Mogućnost povećanja prinosa ili drugih podsticaja za otkup: ne
15.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi: nekumulativni
16.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument: konvertibilan
17.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije: U slučaju da se ne isplati dividenda do 30.06. tekuće godine za prethodnu godinu
18.	Ako je konvertibilan djelimično ili u cijelosti: u potpunosti.
19.	Ako se može konvertovati, stopa konverzije: 1:1
20.	Ako je konvertibilna, obavezna ili dobrovoljna konverzija: dobrovoljna konverzija
21.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje: obične akcije
22.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje: Nasa banka a.d. Bijeljina
23.	Mogućnost smanjenja vrijednosti: da
24.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrijednost: zakonski pristup
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, djelimično ili u cijelosti: u potpunosti ili djelimično
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, trajno ili privremeno: trajno
27.	Ako je smanjenje vrijednosti privremeno, opis mehanizama povećanja vrijednosti: nije primjenjivo

Opis osnovnih karakteristika finansijskih instrumenata	
Br.	Stavka
28.	Vrsta instrumenta koji će se u slučaju likvidacije ili stečaja isplatiti neposredno prije navedenog instrumenta: nije primjenljivo
29.	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata: ne
30.	Ako postoje, navesti neusklađene karakteristike: nije primjenljivo

6. KAPITALNI ZAHTJEVI I ADEKVATNOST KAPITALA

6.1. Iznosi kapitalnih zahtjeva i stope kapitala

U skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banaka, Banka izračunava kapitalne zahtjeve za kreditni, tržišni i operativni rizik.

Za računanje kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik Banka koristi standardizovani pristup u skladu sa odredbama Odluke o izračunavanju kapitala banaka i Odluke o izmjeni i dopuni odluke o izračunavanju kapitala banaka. Kapitalni zahtjev za kreditni rizik se računa kao iznos izloženosti ponderisan rizikom za kreditni rizik * 12%.

Za računanje kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik Banka koristi standardizovani pristup u skladu sa odredbama Odluke o izračunavanju kapitala banaka. Kapitalni zahtjev za tržišni rizik se računa kao ukupna neto devizna pozicija Banke (ukupna neto duga ili neto kratka pozicija, u zavisnosti koja je veća) * 12%.

Za računanje kapitalnih zahtjeva za operativni rizik Banka koristi pristup osnovnog pokazatelja u skladu sa odredbama Odluke o izračunavanju kapitala banaka i Odluke o izmjeni i dopuni odluke o izračunavanju kapitala banaka. Prema pristupu osnovnog pokazatelja, kapitalni zahtjev za operativni rizik jednak je 15% trogodišnjeg prosjeka relevantnog pokazatelja koji se izračunava u skladu sa članom 105. Odluke o izračunavanju kapitala banaka i članom 18. Odluke o izmjeni i dopuni odluke o izračunavanju kapitala banaka.

Postupajući u skladu sa propisom da regulatorni kapital Banke ne smije pasti ispod iznosa uplaćenog osnivačkog kapitala koji se u skladu sa odredbama zakonskog propisa zahtjeva prilikom izdavanja dozvole za rad, Banka mora u svakom trenutku ispunjavati sljedeće kapitalne zahtjeve:

- stopu redovnog osnovnog kapitala od 6.75%,
- stopu osnovnog kapitala od 9%,
- stopu regulatornog kapitala od 12%.

Banka izračunava stope kapitala na sljedeći način:

- stopa redovnog osnovnog kapitala jeste odnos redovnog osnovnog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku, izražena u procentima;
- stopa osnovnog kapitala jeste odnos osnovnog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku, izražena u procentima;
- stopa regulatornog kapitala jeste odnos regulatornog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku, izražena u procentima.

Banka je dužna ispunjavati regulatorne zahtjeve u pogledu zaštitnih slojeva kapitala.

Zaštitni sloj za očuvanje kapitala jeste regulatorni kapital koji Banka mora održavati u obliku redovnog osnovnog kapitala u iznosu od 2.5% ukupnog iznosa izloženosti riziku. Zaštitni sloj za očuvanje kapitala predstavlja dio redovnog osnovnog kapitala iznad propisanog minimuma od 6.75% ukupnog iznosa izloženosti riziku, odnosno sve propisane minimalne stope kapitala se uvećavaju za iznos zaštitnog sloja za očuvanje kapitala.

Zahtjev za ostale zaštitne slojeve kapitala (kombinovani zaštitni sloj) predstavlja redovni osnovni kapital, izražen procentualno u odnosu na ukupni iznos izloženosti riziku, koji je namijenjen ispunjavanju zahtjeva za zaštitnim slojem za očuvanje kapitala, uvećan za sljedeće zaštitne slojeve, u zavisnosti od toga šta je primjenjivo:

- kontraciklični zaštitni sloj specifičan za banku,
- zaštitni sloj za sistemski važnu banku,
- zaštitni sloj za sistemski rizik.

Trenutno obaveza Banke odnosi se na održavanje zaštitnog sloja za očuvanje kapitala. Primjena ostalih zaštitnih slojeva kapitala propisane se posebnim internim aktom u slučaju potrebe.

Podaci koji se odnose na kapitalne zahtjeve i adekvatnos kapitala na dan 31.12.2020. godine dati su u sljedećoj tabeli.

Adekvatnost kapitala		
Br.	STAVKA	IZNOS (u 000 KM)
1	Kapitalni zahtjevi za kreditni rizik	9,992
1.1	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	0
1.2	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	508
1.3	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	64
1.4	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0
1.5	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0
1.6	Izloženosti prema institucijama	434
1.7	Izloženosti prema privrednim društvima	1,028
1.8	Izloženosti prema stanovništvu	2,490
1.9	Izloženosti obezbjeđene nekretninama	3,370
1.10	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	769
1.11	Visokorizične izloženosti	0
1.12	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0
1.13	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0
1.14	Izloženosti u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima	0
1.15	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	49
1.16	Ostale izloženosti	1,280
2	Kapitalni zahtjevi za iznos namirenja/ispоруke	0

Adekvatnost kapitala		
Br.	STAVKA	IZNOS (u 000 KM)
3	Kapitalni zahtjevi za tržišne rizike	89
3.1	Kapitalni zahtjevi za specifični i opšti rizik pozicije po osnovu dužničkih i vlasničkih instrumenata	0
3.2	Kapitalni zahtjevi za velike izloženosti koje prekoračuju ograničenja definisana Odlukom o velikim izloženostima	0
3.3	Kapitalni zahtjevi za devizni rizik	89
3.4	Kapitalni zahtjevi za robni rizik	0
4	Kapitalni zahtjevi za operativni rizik	1,268
5	STOPA REDOVNOG OSNOVNOG KAPITALA	10.62%
6	STOPA OSNOVNOG KAPITALA	16.60%
7	STOPA REGULATORNOG KAPITALA	17.64%

6.2. Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza

Banka identifikuje sve klijente koji su u statusu neizmirenja obaveza u skladu sa odredbama Odluke o izračunavanju kapitala banaka i Odluke o izmjeni i dopuni odluke o izračunavanju kapitala banaka.

Smatra se da je nastupio status neizmirenja obaveza kada je ispunjen jedan ili oba od sljedećih uslova:

- dužnik kasni sa otplatom dospjelih obaveza prema Banci duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu, osim u slučaju da Banka dokaže da je kašnjenje nastalo zbog tehničke greške;
- Banka smatra izvjesnim da dužnik neće u potpunosti izmiriti svoje obaveze prema Banci ne uzimajući u obzir mogućnost naplate iz kolaterala (engl. Unlikelihood to pay – UTP).

Pod materijalno značajnim iznosom podrazumijevaju se ukupna dospjela potraživanja od:

- fizičkog lica u iznosu većem od 200 KM i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika;
- pravnog lica u iznosu većem od 1 000 KM i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika.

6.3. Određivanje očekivanih kreditnih gubitaka

Banka je definisala način raspoređivanja finansijske aktive u nivoe kreditnog rizika i utvrđivanja očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo Republike Srpske koji su propisanim Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

Banka svaku izloženost koju vrednuje po amortizovanom trošku i po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat raspoređuje u jednu od sljedećih kategorija:

- Nivo kreditnog rizika 1 – nizak nivo kreditnog rizika (engl. *performing*);
- Nivo kreditnog rizika 2 – povećan nivo kreditnog rizika (engl. *underperforming*);

- Nivo kreditnog rizika 3 – izloženosti kod kojih je nastalo umanjene vrijednosti, odnosno izloženosti u statusu neizmirenja obaveza (engl. *non-performing*);
- POCI imovina – izloženost za koju se u trenutku početnog priznavanja utvrdi da je njena vrijednost umanjena za kreditne gubitke zbog postojanja značajnog kreditnog rizika.

Banka za svaku izloženost vrši procjenu iznosa izloženosti u trenutku nastanka statusa neizmirenja obaveza (EAD) na osnovu vezanih ugovornih i očekivanih novčanih tokova do isteka ročnosti.

Banka izloženost u trenutku nastanka statusa neizmirenja obaveza (EAD) za vanbilansne izloženosti utvrđuje tako što knjigovodstvenu vrijednost vanbilansne stavke množi sa faktorom kreditne konverzije (CCF).

Faktor kreditne konverzije (CCF) predstavlja procjenu procenta konverzije vanbilansnih izloženosti u bilansne izloženosti u trenutku nastanka statusa neizmirenja obaveza. Banka koristi faktore kreditne konverzije u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banaka.

Banka iznos izloženosti u trenutku nastanka statusa neizmirenja obaveza (EAD) umanjuje za iznos novčanog depozita deponovanog kod Banke, koji služi kao kolateral za tu izloženost, a založen je u nadležnom registru zaloga, samo ukoliko taj depozit ima istu ili dužu ročnost od izloženosti.

Budući da Banka trenutno nema adekvatnu vremensku seriju, količinu i/ili kvalitet relevantnih istorijskih podataka, te nije u mogućnosti da utvrdi vrijednost PD i LGD parametra korišćenjem svog modela na adekvatan i dokumentovan način, Banka utvrđuje očekivane kreditne gubitke primjenom minimalnih stopa u skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

Banka tokom trajanja ugovornog odnosa redovno, a najmanje jednom mjesečno (na zadnji dan u mjesecu) vrši raspoređivanje finansijske aktive u odgovarajuće nivoe kreditnog rizika, te procjenjuje i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke.

6.4. Ukupna i prosječna izloženost Banke

Ukupan iznos izloženosti Banke (izuzimajući stavke za koje je izvršen računovodstveni otpis) na dan 31.12.2020. godine, prije primjene efekata tehnika smanjenja kreditnog rizika, kao i prosječni iznos neto izloženosti tokom perioda, po kategorijama izloženosti dat je u sljedećoj tabeli.

Ukupna i prosječna neto vrijednost izloženosti			
Br.	Kategorija izloženosti	Neto vrijednost izloženosti na kraju perioda (u 000 KM)	Prosječne neto izloženosti tokom perioda (u 000 KM)
1.	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	68,888	54,284
2.	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	27,973	21,026
3.	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	2,303	500

Ukupna i prosječna neto vrijednost izloženosti			
Br.	Kategorija izloženosti	Neto vrijednost izloženosti na kraju perioda (u 000 KM)	Prosječne neto izloženosti tokom perioda (u 000 KM)
4.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0
5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0
6.	Izloženosti prema institucijama	8,362	13,752
7.	Izloženosti prema privrednim društvima	12,504	13,611
8.	Izloženosti prema stanovništvu	30,758	31,275
9.	Izloženosti obezbjeđene nekretninama	43,688	42,335
10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	6,261	6,658
11.	Visokorizične izloženosti	0	0
12.	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0	0
13.	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0	0
14.	Izloženosti u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima	0	0
15.	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	412	360
16.	Ostale izloženosti	20,360	25,077

6.5. Geografska podjela izloženosti

Podjela neto vrijednosti izloženosti po značajnim područjima, te kategorijama izloženosti na dan 31.12.2020. godine data je u sljedećoj tabeli.

u 000 KM

Br.	Vrsta izloženosti	Banja Luka - Gradiška - Mrkonjić Grad - Prijedor	Doboj - Derвента - Brod - Samac	Regija Bijeljina - Zvornik	Regija Istočno Sarajevo	Regija Trebinje - Foca	Republika Srpska	Federacija BiH	Brčko Distrikt	Bosna i Hercegovina	Ostale zemlje	Ukupno
1	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	0	0	68,888	0	0	68,888	0	0	68,888	0	68,888
2	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	21,158	2,573	1,744	2,498	0	27,973	0	0	27,973	0	27,973
3	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	0	0	2,216	86	0	2,303	0	0	2,303	0	2,303
4	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Izloženosti prema institucijama	262	0	0	0	0	262	1,878	8	2,147	6,215	8,362
7	Izloženosti prema privrednim društvima	1,210	502	8,276	148	851	10,988	249	1,267	12,504	0	12,504
8	Izloženosti prema stanovništvu	3,247	8,218	12,906	1,842	80	26,293	324	4,131	30,748	9	30,757
9	Izloženosti obezbjeđene nekretninama	6,400	7,674	19,359	1,138	309	34,881	288	8,519	43,688	0	43,688
10	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	611	910	1,036	44	5	2,605	649	3,004	6,258	3	6,261
11	Visokorizične izloženosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Izloženosti u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	409	0	0	0	0	409	0	0	409	3	412
16	Ostale izloženosti	285	149	19,744	1	0	20,178	10	172	20,360	0	20,360

6.6. Podjela izloženosti prema vrstama djelatnosti

Podjela neto izloženosti prema vrsti djelatnosti i prema kategorijama izloženosti, posebno izloženosti prema malim i srednjim privrednim društvima, na dan 31.12.2020. godine data je u sljedećoj tabeli.

Izloženosti prema vrstama djelatnosti (neto vrijednost izloženosti u 000 KM)																						
Br.	Izloženosti	Pojljoprivreda, šumarstvo i ribolov	Vađenje ruda i kamena	Prerađivačka industrija	Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	Snabdijevanje vodom, kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanacije (remedijacije) životne sredine	Gradevinarstvo	Trgovina na veliko i na malo; popravka motornih vozila i motocikala	Saobraćaj i skladištenje	Djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane, hotelijerstvo i ugostiteljstvo	Informacije i komunikacije	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	Poslovanje nekretninama	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	Administrativne i pomoćne djelatnosti	Javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	Obrazovanje	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalnog rada	Umjetnost, zabava i rekreacija	Ostale uslužne djelatnosti	Ostalo neraspoređeno	Ukupno
1	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	0	0	0	0	0	0	0	0	0	68,888	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	68,888
2	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	143	0	0	0	0	25,332	0	2,498	0	0	0	27,973
3	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2,216	0	86	0	0	0	2,303
4	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Izloženosti prema institucijama	259	0	0	0	0	0	0	0	0	8,103	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8,362
7	Izloženosti prema privrednim društvima	0	0	3,648	1,971	472	2,625	893	1,179	1,338	30	0	148	34	166	0	0	0	0	0	0	12,504
	Od čega mala i srednja preduzeća	0	0	1,045	1,971	286	2,526	893	1,179	1,338	30	0	148	34	0	0	0	0	0	0	0	9,450
8	Izloženosti prema stanovništvu	827	444	1,817	0	70	765	3,403	1,673	258	149	37	27	630	226	0	94	36	135	20,167	0	30,758
	Od čega mala i srednja preduzeća	750	444	1,485	0	70	694	2,609	1,359	44	149	37	1	579	209	0	44	36	93	0	0	8,603
9	Izloženosti obezbijedene nekretninama	3,836	1,299	6,944	882	1,711	2,058	5,314	1,274	1,706	4	349	1,442	1,292	757	0	0	1,458	1,180	72	12,110	43,688
	Od čega mala i srednja preduzeća	3,673	439	5,298	882	324	1,812	3,574	1,223	415	0	0	1,442	1,292	383	0	0	650	1,135	0	0	22,542
10	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	23	0	3,462	0	8	467	376	194	236	0	0	0	68	0	-1	0	0	0	8	1,420	6,261
	Od čega mala i srednja preduzeća	0	0	3,462	0	8	246	285	109	0	0	0	0	70	0	0	0	0	0	0	0	4,180
11	Visokorizične izloženosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Izloženosti u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	0	0	0	0	0	0	0	245	0	0	164	0	0	0	0	0	0	0	0	3	412
	Od čega mala i srednja preduzeća	0	0	0	0	0	0	0	245	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	245
16	Ostale izloženosti	0	0	195	0	0	143	49	28	6	2	19,504	3	0	6	0	0	20	195	7	203	20,360
	Od čega mala i srednja preduzeća	0	0	195	0	0	143	34	28	0	2	0	0	0	0	0	0	0	100	0	0	502

6.7. Preostala ročnost izloženosti

Preostali rokovi do dospjeća svih izloženosti po kategorijama izloženosti na dan 31.12.2020. godine dati su u sljedećoj tabeli.

Preostali rok do dospjeća svih izloženosti (neto vrijednost izloženosti) (u 000 KM)						
Br.	Kategorija izloženosti	<=1 god	>1<=5 god	>5 god	Nije navedeno dospjeće	Ukupno
1.	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	68,888	0	0	0	68,888
2.	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	21,780	113	5,938	143	27,973
3.	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	2,217	86	0	0	2,303
4.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0	0	0	0
5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0	0	0	0
6.	Izloženosti prema institucijama	8,360	3	0	0	8,362
7.	Izloženosti prema privrednim društvima	9,904	2,314	286	0	12,504
8.	Izloženosti prema stanovništvu	8,122	19,270	3,360	5	30,758
9.	Izloženosti obezbjeđene nekretninama	11,178	16,970	15,540	0	43,688
10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	1,870	1,375	3,013	3	6,261
11.	Visokorizične izloženosti	0	0	0	0	0
12.	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0	0	0	0	0
13.	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0	0	0	0	0
14.	Izloženosti u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima	0	0	0	0	0
15.	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	412	0	0	0	412
16.	Ostale izloženosti	258	584	58	19,461	20,360

6.8. Bruto izloženost po značajnim privrednim granama

Bruto izloženost prema značajnoj privrednoj grani na dan 31.12.2020. godine je data u sljedećoj tabeli.

Izloženosti prema značajnoj grani privrede (u 000 KM)								
Br.	Grana privrede	Izloženosti kod kojih su izvršene ispravke vrijednosti, odnosno umanjenje vrijednosti (izloženosti u statusu neizmirenja obaveza)	ispravke vrijednosti za izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Iznos dospjelih nenaplaćenih potraživanja	ispravke vrijednosti za dospjela nenaplaćena potraživanja	Izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Ispravke vrijednosti za izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Ukupan iznos obračunatih regulatornih rezervi
1	Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	166	143	166	143	5,017	95	239
2	Vađenje ruda i kamena	0	0	0	0	1,773	31	31
3	Prerađivačka industrija	8,677	5,214	5,927	4,804	12,829	635	5,439
4	Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	0	0	0	0	2,905	52	52
5	Snabdijevanje vodom, kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanacije (remedijacije) životne sredine	111	103	111	103	2,385	133	236
6	Građevinarstvo	929	462	461	379	5,662	155	534
7	Trgovina na veliko i na malo; popravka motornih vozila i motocikala	2,604	2,228	2,471	2,207	9,822	184	2,391
8	Saobraćaj i skladištenje	871	677	764	616	4,462	124	739
9	Djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane, hotelijerstvo i ugostiteljstvo	344	108	67	67	3,357	90	157
10	Informacije i komunikacije	57	57	57	57	187	3	61
11	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	780	780	780	742	97,302	151	893
12	Poslovanje nekretninama	2	1	2	1	1,652	31	33
13	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	3,386	3,317	3,309	3,306	1,990	45	3,351
14	Administrativne i pomoćne djelatnosti	249	249	249	249	1,175	20	268
15	Javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	82	83	82	83	27,656	107	190
16	Obrazovanje	0	0	0	0	1	1	1
17	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalnog rada	0	0	0	0	4,196	41	41
18	Umjetnost, zabava i rekreacija	0	0	0	0	1,433	22	22
19	Ostale uslužne djelatnosti	376	368	376	368	220	5	373
20	Djelatnosti domaćinstava kao poslodavaca, djelatnosti domaćinstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za sopstvenu upotrebu	0	0	0	0	0	0	0
21	Djelatnosti eksteritorijalnih organizacija i organa	0	0	0	0	0	0	0
22	Ostalo neraspoređeno	4,967	3,546	3,099	2,838	33,199	1,425	4,263
23	Ukupno	23,599	17,338	17,919	15,963	217,224	3,350	19,313

6.9. Promjene u ispravkama vrijednosti tokom perioda

Promjene ispravke vrijednosti tokom izvještajnog perioda 01.01. – 31.12.2020. godine, podjeljene na ispravke vrijednosti (uključujući i rezervisanja po gubicima za vanbilansne stavke) za izloženosti u statusu neizmirenja obaveza i one koje nisu u statusu neizmirenja obaveza su date u sljedećoj tabeli.

		Ispravka vrijednosti za izloženosti u statusu neizmirenja obaveza (u 000 KM)	Ispravka vrijednosti za izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza (u 000 KM)
1.	Početno stanje	22,271	3,568
2.	Nove ispravke vrijednosti tokom perioda	4,089	1,534
3.	Iznos ukinutih ispravki vrijednosti	9,022	3,126
4.	Završno stanje	17,338	1,976

6.10. Izloženosti prije i poslije korišćenja kreditne zaštite

Kao tehniku smanjenja kreditnog rizika sa efektima zamjene na izloženost, Banka koristi u okviru materijalne kreditne zaštite jednostavnu metodu finansijskog kolaterala u skladu sa članom 87. Odluke o izračunavanju kapitala banaka.

Sa 31.12.2020. godine Banka je koristila garancije i iznos depozita kao metodu ublažavanja rizika.

Iznosi izloženosti prije i poslije korišćenja kreditne zaštite za svaku kategoriju izloženosti na dan 31.12.2020. godine je dat u sljedećoj tabeli.

Izloženosti prije i poslije korišćenja kreditne zaštite (u 000 KM)					
Br.	Kategorija izloženosti	Vrijednost neto izloženosti prije korišćenja kreditne zaštite		Vrijednost neto izloženosti poslije korišćenja kreditne zaštite	
		Izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza
1.	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	68,888	0	68,888	0
2.	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	25,475	0	27,973	0
3.	Izloženosti prema subjektima javnog sektora	4,801	0	2,303	0

Izloženosti prije i poslije korišćenja kreditne zaštite (u 000 KM)					
Br.	Kategorija izloženosti	Vrijednost neto izloženosti prije korišćenja kreditne zaštite		Vrijednost neto izloženosti poslije korišćenja kreditne zaštite	
		Izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza
4.	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0	0	0
5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0	0	0
6.	Izloženosti prema institucijama	8,405	0	8,362	0
7.	Izloženosti prema privrednim društvima	12,548	0	12,504	0
8.	Izloženosti prema stanovništvu	31,329	0	30,758	0
9.	Izloženosti obezbjeđene nekretninama	43,788	0	43,688	0
10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	0	6,261	0	6,261
11.	Visokorizične izloženosti	0	0	0	0
12.	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	0	0	0	0
13.	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0	0	0	0
14.	Izloženosti u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima	0	0	0	0
15.	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	412	0	412	0
16.	Ostale izloženosti	19,601	0	20,360	0

6.11. Informacije o vanjskim institucijama za procjenu kreditnog rizika (ECAI)

Za potrebe izračunavanja rizikom ponderisane aktive Banka koristi kreditne rejtinge eksterne agencije Fitch za kategorije izloženosti prema institucijama, prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima i prema subjektima javnog sektora.

Raspoređivanje izloženosti u odgovarajuće stepene kreditnog kvaliteta Banka vrši u skladu sa odredbama Odluke o izračunavanju kapitala banaka i tabelom za raspoređivanje kreditne procjene ECAI u stepene kreditnog kvaliteta definisane od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Iznos izloženosti prije i poslije korišćenja kreditne zaštite za svaki stepen kreditnog kvaliteta na dan 31.12.2020. godine dat je u sljedećoj tabeli.

Struktura raspodjela neto izloženosti u skladu sa stepenom kreditnog kvaliteta			
Br.	Stepen kreditnog kvaliteta	Vrijednost neto izloženosti prije korišćenja kreditne zaštite (u 000 KM)	Vrijednost neto izloženosti poslije korišćenja kreditne zaštite (u 000 KM)
1.	Stepen kreditnog kvaliteta 3	1,024	1,024
2.	Stepen kreditnog kvaliteta 4	3,035	3,035
3.	Stepen kreditnog kvaliteta 5	4,057	4,057
Ukupno		8,116	8,116

6.12. Kontraciklični zaštitni sloj kapitala

Banka ne izračunava kontraciklični zaštitni sloj kapitala.

6.13. Stopa finansijske poluge

U skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banaka Banka izračunava stopu finansijske poluge. Stopa finansijske poluge izračunava se tako da se osnovni kapital Banke podijeli sa mjerom ukupne izloženosti Banke, te se dobijeni odnos izražava kao procenat.

Banka je dužna da obezbijedi i održava stopu finansijske poluge u iznosu od najmanje 6%.

Pregled stavki uključenih prilikom izračunavanja stope finansijske poluge na dan 31.12.2020. godine dat je u sljedećoj tabeli.

Vrijednosti izloženosti	Iznos (u 000 KM)
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 10 % u skladu sa članom 37. stav 8. tačka 1. Odluke o izračunavanju kapitala banaka	1,253
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 20 % u skladu sa članom 37. stav 8. tačka 2. Odluke o izračunavanju kapitala banaka	1,814
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 50 % u skladu sa članom 37. stav 8. tačka 3. Odluke o izračunavanju kapitala banaka	2,535
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 100 % u skladu sa članom 37. stav 8. tačka 4. Odluke o izračunavanju kapitala banaka	0
Ostala imovina	207,847
(-) Iznos odbitnih stavki aktive – osnovni kapital – u skladu sa članom 37. stav 3. Odluke o izračunavanju kapitala banaka	-475
Izloženosti stope finansijske poluge – u skladu sa članom 37. stav 4. Odluke o izračunavanju kapitala banaka	212,973

Vrijednosti izloženosti	Iznos (u 000 KM)
Kapital	
Osnovni kapital – u skladu sa članom 37. stav 3. Odluke o izračunavanju kapitala banaka	16,641
Stopa finansijske poluge	
Stopa finansijske poluge – u skladu sa članom 37. stav 2. Odluke o izračunavanju kapitala banaka	7.81%

Stopa finansijske poluge na dan 31.12.2020. godine iznosi 7.81% i za 1.82 p.p. je manja u odnosu na prošlu godinu zbog povećanja izloženosti od 18 miliona KM i smanjenja osnovnog kapitala od 2 miliona KM.

S obzirom na to da je stopa finansijske poluge na dan 31.12.2020. godine bila na nivou od 7.81%, što je znatno iznad zakonom propisanog limita od 6%, može se zaključiti da Banka nije izložena riziku koji proizilazi iz ranjivosti zbog finansijske poluge.

Rizikom prekomjerne finansijske poluge upravlja se kroz proces upravljanja osnovnim kapitalom i izloženosti Banke, pri čemu navedeni procesi podrazumijevaju adekvatne sisteme praćenja, planiranja i kontrole relevantnih pozicija.

7. LIKVIDNOSTI ZAHTJEVI

Banke izračunavanje likvidnosnih zahtjeva vrši u skladu sa metodologijom koja je propisana za računanje minimalnih likvidnosnih zahtjeva od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Sa ciljem obezbjeđenja kratkoročne otpornosti Banke na rizik likvidnosti, Banka obezbjeđuje odgovarajući nivo zaštitnog sloja likvidnosti, kako bi zadovoljila potrebe za likvidnošću za scenarij stresa likvidnosti od 30 kalendarskih dana. S tim u vezi, Banka obezbjeđuje koeficijent pokrića likvidnosti (LCR), koji predstavlja odnos između nivoa zaštitnog sloja likvidnosti i ukupnih neto likvidnosnih odliva tokom perioda stresa u trajanju od 30 kalendarskih dana, na nivou od minimalno 100%.

Na dan 31.12.2020. godine koeficijent pokrića likvidnosti (LCR) iznosi 469% i u nastavku je prikazan pregled stavki koje su uključene prilikom izračunavanja pomenutog pokazatelja.

Obrazac LCR		
Br.	Stavka	Iznos (u 000 KM)
1.	Zaštitni sloj likvidnosti	81,318
2.	Neto likvidnosni odlivi	17,337
3.	Koeficijent likvidnosne pokrivenosti (%)	469%
Izračunavanje brojioca		
4.	Zaštitni sloj likvidnosti u obliku imovine nivoa 1 isključujući pokrivene obveznice izuzetno visokog valiteta, neprilagođen	81,318
5.	Odlivi na osnovu kolaterala u obliku imovine nivoa 1a isključujući pokrivene obveznice izuzetno visokog kvaliteta koje dospijevaju u roku od 30 dana	0

Obrazac LCR		
6.	Prilivi na osnovu kolaterala u obliku imovine nivoa 1 isključujući pokrivene obveznice izuzetno visokog kvaliteta koje dospijevaju u roku od 30 dana	0
7.	Obezbjeđeni odlivi novca koji dospijevaju u roku od 30 dana	0
8.	Obezbjeđeni prilivi novca koji dospijevaju u roku od 30 dana	0
9.	Prilagođeni iznos imovine nivoa 1 isključujući pokrivene obveznice izuzetno visokog kvaliteta "prije primjene gornje granice"	81,318
10.	Vrijednost imovine nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta, neprilagođena	0
11.	Odlivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta koje dospijevaju u roku od 30 dana	0
12.	Prilivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta koje dospijevaju u roku od 30 dana	0
13.	Prilagođeni iznos imovine nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta "prije primjene gornje granice"	0
14.	Prilagođeni iznos imovine nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta "nakon primjene gornje granice"	0
15.	"Iznos viška likvidne imovine" nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta	0
16.	Vrijednost imovine nivoa 2a, neprilagođena	0
17.	Odlivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 2a koji dospijevaju u roku od 30 dana	0
18.	Prilivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 2a koji dospijevaju u roku od 30 dana	0
19.	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2a "prije primjene gornje granice"	0
20.	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2a "nakon primjene gornje granice"	0
21.	"Iznos viška likvidne imovine" nivoa 2a	0
22.	Vrijednost imovine nivoa 2b, neprilagođena	0
23.	Odlivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 2b koji dospijevaju u roku od 30 dana	0
24.	Prilivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 2b koji dospijevaju u roku od 30 dana	0
25.	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2b "prije primjene gornje granice"	0
26.	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2b "nakon primjene gornje granice"	0
27.	"Iznos viška likvidne imovine" nivoa 2b	0
28.	Iznos viška likvidne imovine	0
29.	Zaštitni sloj likvidnosti	81,318
Izračunavanje imenioca		
30.	Ukupni odlivi	25,571
31.	Potpuno izuzeti prilivi	0
32.	Prilivi na koje se primjenjuje gornja granica od 90 %	0
33.	Prilivi na koje se primjenjuje gornja granica od 75 %	8,234
34.	Smanjenje za potpuno izuzete prilive	0
35.	Smanjenje za prilive na koje se primjenjuje gornja granica od 90 %	0
36.	Smanjenje za prilive na koje se primjenjuje gornja granica od 75 %	8,234
37.	Neto likvidnosni odliv	17,337

8. IZLOŽENOSTI BANKE PO OSNOVU ULAGANJA

Izloženosti Banke po osnovu vlasničkih ulaganja na dan 31.12.2020. godine predstavljaju ulaganja kojima se ne trguje na berzi.

Učešće Banke u kapitalu drugih pravnih lica činilo je 2.34% regulatornog kapitala Banke, odnosno 412 hiljada KM. Zaključno sa 31.12.2020. godine, učešća Banke u kapitalu drugih pravnih lica vrednovala su se po nabavnoj cijeni. Banka ovim akcijama nije trgovala na Berzi u prethodnom periodu.

Naziv pravnog lica	Vrijednost 31.12.2020.	Procenat u odnosu na regulatorni kapital
CENTRALNI REGISTAR HOV BANJA LUKA	164,000	0.93%
SWIFT	3,178	0.02%
BANJALUCKA BERZA AD BANJA LUKA	245,000	1.39%
Ukupno	412,178	2.34%

9. KAMATNI RIZIK U BANKARSKOJ KNJIZI

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usljed promjene kamatnih stopa.

Procjena rizičnog profila Banke za kamatni rizik u bankarskoj knjizi se obračunava pomoću uticaja standardnog kamatnog šoka od 200 bp na ekonomsku vrijednost Banke.

Upravljanje kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi Banke podrazumijeva integrisan proces koji obuhvata:

- identifikaciju kamatnog rizika;
- mjerenje, odnosno procjenu kamatnog rizika;
- ublažavanje kamatnog rizika;
- praćenje i kontrolu kamatnog rizika;
- izvještavanje o kamatnom riziku.

U okviru Banke, poštujući princip proporcionalnosti (s obzirom na veličinu i složenost Banke), identifikacija izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi obuhvata rizik ročne neusklađenosti ponovnog utvrđivanja kamatnih stopa, rizik krive prinosa i rizik osnove.

Identifikacijom kamatnog rizika u bankarskoj knjizi Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje značajne izvore kamatnog rizika. Identifikacija rizika naročito podrazumijeva utvrđivanje kamatonosnih i nekamatonosnih pozicija aktive i pasive prema:

- segmentima izvještavanja;
- vrsti transakcije;
- finansijskom instrumentu pozicije bilansa stanja;
- preostalom dospijeću;

- periodu ponovnog određivanja kamatnih stopa, i drugim elementima za potrebe utvrđivanja izloženosti kamatnom riziku.

Identifikaciju izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi (osnova za mjerenje izloženosti riziku) sprovodi Sektor za integrisano upravljanje rizicima, u skladu sa Odlukom o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi i Uputstvom za primjenu odluke o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi i internom metodologijom.

Mjerenje, odnosno procjena kamatnog rizika u bankarskoj knjizi predstavlja kvantitativnu procjenu identifikovanog kamatnog rizika u bankarskoj knjizi. Mjerenje, odnosno procjena kamatnog rizika u bankarskoj knjizi obuhvata sljedeće tehnike:

- gap analizu – predstavlja osnovni metod koji Banka primjenjuje u postupku mjerenja kamatnog rizika u bankarskoj knjizi jer je GAP analiza najprikladnija s obzirom na veličinu i kompleksnost proizvoda Banke. Na taj način se vrši mjerenje kamatnog rizika u bankarskoj knjizi sa aspekta ročnosti kamatno osetljivih pozicija koje se svrstavaju u unaprijed definisane vremenske korpe kada se oduzima kamatno osetljiva pasiva/obaveze (RSL) od kamatno osetljive aktive/imovine (RSA);
- racio analizu – predstavlja utvrđivanje pokazatelja RSA/RSL, po svim značajnim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno;
- stres test – stres testom se ispituje uticaj pretpostavljene promjene kamatne stope na neto kamatne prihode i ekonomsku vrijednost Banke po svim značajnim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno.

Ublažavanje kamatnog rizika u bankarskoj knjizi podrazumijeva primjenu mjera u cilju održavanja rizika u okviru regulatornog limita, odnosno u nivou koji je u skladu sa rizičnim profilom Banke. Mjere ublažavanja uključuju diversifikaciju, prenos, smanjenje i/ili izbjegavanje rizika, a Banka te mjere sprovodi u slučajevima kada izloženost kamatnom riziku u bankarskoj knjizi nije u skladu sa definisanim limitima.

Sektor za integrisano upravljanje rizicima u saradnji sa Sektorom za upravljanje sredstvima, predlaže ALCO odboru uspostavljanje novih i/ili revidiranje postojećih limita za kontrolu izloženosti kamatnom riziku. Revizija limita se vrši najmanje jednom godišnje.

Za minimiziranje izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi, mogu se koristiti (ali ne ograničavati se na njih) sljedeće mjere ublažavanja: ulaganje u dugoročne ili kratkoročne HOV, produžavanje ili skraćivanje ročnosti kredita, usmjeravanje od varijabilne kamatne stope plasmana ka plasmanima sa fiksnim plasmanima (kreditima) i obrnuto, plaćanje premije (veća kamatna stopa) za privlačenje kratkoročnih ili dugoročnih oročenih instrumenata depozita, privlačenje "non-core" depozita.

Uprava Banke, na prijedlog Sektora za integrisano upravljanje rizicima i Sektora za upravljanje sredstvima, donosi odluku o tome da li će se i u kojoj mjeri sprovoditi predložene mjere ublažavanja.

Radi pravovremenog upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi, Sektor za integrisano upravljanje rizicima mjesečno kontroliša trend kretanja izloženosti kamatnom riziku kako bi se omogućilo blagovremeno preduzimanje mjera u cilju održavanja kamatnog rizika u okviru definisanih limita. O kretanju izloženosti kamatnom riziku i internim limitima, Sektor za integrisano upravljanje rizicima na mjesečnom nivou izvještava Sektor za upravljanje sredstvima i Upravu Banke.

Sektor za integrisano upravljanje rizicima u okviru GAP izvještaja sprovodi stres testiranje, uključujući efekte promjene kamatnih stopa na neto kamatne prihode i ekonomsku vrijednost Banke, primjenom kamatnog repricing-a.

Sektor za integrisano upravljanje rizicima na kvartalnom nivou sprovodi stres test koristeći scenario analize. ALCO odbor, na prijedlog Sektora za integrisano upravljanje rizicima, odbrava scenarija koja će se primijeniti u okviru testiranja otpornosti na stres.

Definisano je ukupno 10 scenarija, uključujući scenarija standardnog kamatnog šoka koji pretpostavlja paralelno pomijeranje kamatnih stopa za 200 bp.

Sektor za integrisano upravljanje rizicima može sprovoditi i druga, "ad hoc" scenarija ukoliko se procijeni da za tim postoji potreba (npr. u slučaju ako postoji povećana volatilnost tržišnih kamatnih stopa).

Sektor za integrisano upravljanje rizicima sprovodi godišnje stres testove za svrhe ICAAP-a, odnosno interno mjerenje kapitala. Osnovna metodološka postavka stresnog scenarija za kamatni rizik u bankarskoj knjizi je bazirana na procjeni promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige usljed kamatnog šok koji podrazumjeva paralelno pomijeranje od 210 bps u krivama prinosa.

10. INFORMACIJE U VEZI SA ICAAP-OM I ILAAP-OM

10.1. Postupak interne procjene adekvatnosti kapitala (ICAAP)

Banka je uspostavila proces interne procjene adekvatnosti kapitala (ICAAP) u skladu sa Odlukom o postupku interne procjene adekvatnosti kapitala u bankama.

Banka, na kontinuiranoj osnovi, uspostavlja i provodi odgovarajući dokumentovani postupak za utvrđivanje i obezbjeđenje adekvatnog nivoa kapitala koji prema internoj procjeni Banke odgovara prirodi, obimu i složenosti aktivnosti Banke, pri tome uzimajući u obzir rizični profil, sistem upravljanja rizicima i tehnike koje se koriste za smanjenje rizika.

Prilikom izbora postupka za utvrđivanje i obezbjeđenje adekvatnog nivoa kapitala, Banka može uzeti u obzir i druge faktore, kao što su tržišna pozicija, ulazak na nova tržišta, dostupnost kapitala te ostali strateški ciljevi. Banka analizira i dokumentuje uticaj navedenih faktora na visinu potrebnog kapitala na osnovu ICAAP-a.

ICAAP se zasniva na sljedećih sedam principa:

- Nadzorni odbor i Uprava Banke odgovorni su za uspostavljanje i provođenje adekvatnog ICAAP-a;
- ICAAP je sastavni dio sveobuhvatnog sistema upravljanja i donošenja odluka u Banci;
- ICAAP daje ključni doprinos kontinuitetu poslovanja Banke, obezbjeđujući adekvatan nivo kapitala;
- svi značajni rizici su identifikovani i uključeni u ICAAP;
- raspoloživi kapital je visokokvalitetan i jasno definisan;
- metodologije za utvrđivanje internih kapitalnih zahtjeva su adekvatne, konzistentne i nezavisno validirane;
- redovno testiranje otpornosti kapitala na stres treba da obezbijedi adekvatnost kapitala i u vanrednim situacijama.

U cilju uključenja ICAAP-a u sistem upravljanja u Banci, Banka obezbjeđuje adekvatnu povezanost i usklađenost ICAAP-a sa:

- sistemom upravljanja u Banci, strategijom i poslovnom politikom Banke;
- strategijom, politikom, procedurama i procesima upravljanja rizicima, uključujući sistem, strategije, politike, procedure i procese upravljanja kapitalom;
- planom kapitala;
- planom oporavka Banke, uključujući plan oporavka kapitala Banke;
- sistemom izvještavanja;
- postupkom interne procjene adekvatnosti likvidnosti Banke (ILAAP);
- politikom i praksom naknada u Banci;
- drugim procesima i aktima Banke značajnim za sprovođenje ICAAP-a.

Banka je u okviru metodologije za sprovođenje ICAAP-a uspostavila kvantitativne i kvalitativne kriterijume na osnovu kojih utvrđuje značajne rizike koji će biti uključeni u ICAAP, uzimajući u obzir vrstu, obim i složenost svog poslovanja, kao i specifičnost tržišta na kojima posluje. ICAAP-om su obuhvaćene sljedeće faze:

- utvrđivanje značajnih rizika;
- kvantifikacija rizika odnosno mjerenje ili procjena pojedinačnog značajnog rizika i izračunavanje internih kapitalnih zahtjeva za pojedinačne značajne rizike;
- utvrđivanje ukupnih internih kapitalnih zahtjeva, kao zbira svih internih kapitalnih zahtjeva za pojedinačne značajne rizike;
- poređenje ukupnih kapitalnih zahtjeva izračunatih u skladu sa Odlukom za izračunavanje kapitala banaka i ukupnih internih kapitalnih zahtjeva.

Banka na osnovu svog rizičnog profila identifikuje materijalno značajne rizike kojima je izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju, a koje će obuhvatiti ICAAP-om. Prilikom identifikacije materijalno značajnih rizika Banka uzima u obzir vrstu, prirodu, obim i složenost aktivnosti Banke i tržišta na kojima posluje.

Utvrđivanje značajnosti pojedinačnih rizika se zasniva na skupu indikatora procjene rizika kao što su performanse, izloženosti, volumeni, gubici kao i na bilo kojim dodatnim elementima koji omogućavaju što je više moguće procjenu činjenica zasnovanih na performansama iz prethodne godine, sa posebnom pažnjom na prognozi za sljedeće četiri godine. Ovi indikatori procjene rizika pružaju osnovu za samoprocjenu uticaja konkretnog rizika na poslovanje Banke.

Interni kapitalni zahtjevi se procjenjuje za rizike koji se smatraju značajnim u Banci. Banka prilikom izračunavanja internih kapitalnih zahtjeva mjeri značajne rizike kvantitativnim metodama ili procjenjuje značajne rizike koje nije u mogućnosti kvantifikovati koristeći se metodologijom i pristupima koji najviše odgovaraju organizaciji i poslovnim aktivnostima Banke.

Metodologiju za mjerenje, odnosno procjenu rizika i određivanje internih kapitalnih zahtjeva Banka je utvrdila za:

- kreditni rizik – standardizovani pristup u skladu sa odredbama Odluke o izračunavanju kapitala + efekti stres testa;
- rizik koncentracije – zone izloženosti koje se određuju kao procenat izloženosti jednog lica ili grupe povezanih lica u odnosu na regulatorni kapital + efekti stres testa;

- devizni rizik – standardizovani pristup u skladu sa odredbama Odluke o izračunavanju kapitala banaka + efekti stres testa;
- kamatni rizik u bankarskoj knjizi – pojednostavljeni pristup zasnovan na pojedinačnom obračunu procjene promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, primjenom standardnog kamatnog šoka od 200 baznih poena na pozicije bankarske knjige u skladu sa članom 5. Odluke o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi + efekti stres testa;
- operativni rizik – pristup osnovnog pokazatelja + efekti stres testa;
- kreditno-devizni rizik – iako značajan dio portfolija sadrži plasmane sa valutnom klauzulom u EUR, s obzirom na to da nema naznaka da će se fiksni kurs KM/EUR koji je postavljen od strane Valutnog odbora promijeniti, kao i da Banka nema značajnih izloženosti u ostalim stranim valutama, Banka ne izdvaja kapitalni zahtjev za pokriće kreditno-deviznog rizika, već se vrši praćenje (monitoring) kroz uspostavljeni sistem limita;
- rizik likvidnosti – projekcija budućih tokova gotovine koji su podijeljeni po vremenskim korpama dospjeća + efekti stres testa;
- ostali značajni rizici – kapitalni „buffer“ u ukupnom iznosu 15% zbira minimalnih kapitalnih zahtjeva za kreditni, tržišni i operativni rizik u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banaka + efekti stres testa.

Agregacijom svih internih kapitalnih zahtjeva za pojedinačne rizike utvrđuje se nivo ukupnih internih kapitalnih zahtjeva. Banka izračunava ukupne interne kapitalne zahtjeve sabiranjem:

- internih kapitalnih zahtjeva za rizike za koje je u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banaka izračunala kapitalne zahtjeve;
- internih kapitalnih zahtjeva za ostale značajne rizike u poslovanju Banke, koji nisu obuhvaćeni Odlukom o izračunavanju kapitala banaka.

Nakon što se izračunaju interni kapitalni zahtjevi Banka upoređuje:

- kapitalne zahtjeve za pojedinačne rizike izračunate u skladu sa Odlukom za izračunavanje kapitala banaka i interne kapitalne zahtjeve za pojedinačne rizike utvrđene u okviru ICAAP-a;
- ukupne kapitalne zahtjeve izračunate u skladu sa Odlukom za izračunavanje kapitala banaka i ukupne interne kapitalne zahtjeve;
- regulatorni kapital i raspoloživi kapital.

Banka na kraju poslovne godine izračunava:

- iznos ukupnih internih kapitalnih zahtjeva;
- ciljani nivo raspoloživog kapitala i regulatornog kapitala koji treba da budu usklađeni sa poslovnim planom Banke.

Banka u plan poslovanja navodi mjere za poboljšanje ICAAP-a koje je potrebno preduzeti u slučaju identifikovanih grešaka prilikom izračunavanja internih kapitalnih zahtjeva, te drugih slabosti i nedostataka ICAAP-a.

10.2. Postupak interne procjene adekvatnosti likvidnosti (ILAAP)

Banka je uspostavila proces interne procjene adekvatnosti likvidnosti (ILAAP) u skladu sa Odlukom o postupku interne procjene adekvatnosti likvidnosti u banci.

Sposobnost blagovremenog izvršavanja svih obaveza plaćanja, kako u uobičajenim, tako i u vanrednim okolnostima od presudnog je značaja za održavanje kontinuiteta poslovanja Banke. S tim u vezi, interna procjena adekvatnosti likvidnosti ima ključnu ulogu u sveobuhvatnom procesu upravljanja rizicima sa kojima se Banka suočava.

U skladu sa Odlukom, Banka je uspostavila odgovarajuće interne procese i metodologiju kojima se obezbjeđuje održavanje adekvatnog nivoa rezervi likvidnosti, koje su neophodne za obezbjeđenje kontinuiteta poslovanja, kako u regulatornim uslovima, tako i u slučaju vanrednih okolnosti. Obim i složenost navedenih aktivnosti su usklađeni sa prirodom i složenošću poslovanja Banke.

ILAAP-om Banka prepoznaje sve potencijalno značajne rizike koji bi mogli uticati na očuvanje adekvatnosti likvidnih sredstava Banke, sa akcentom na one rizike koji su materijalno značajni za Banku, definisanje metodologije obračuna za procjenu adekvatnosti likvidnosti, kao i obračun pratećih pokazatelja likvidnosne pokrivenosti (LCR), uz odgovarajuće stres testove.

U skladu sa dobijenim rezultatima, Banka obezbjeđuje postojanje zadovoljavajućeg nivoa rezervi likvidnosti, a stabilni izvori finansiranja moraju biti jasno definisani.

ILAAP obezbjeđuje da Banka ima strategije, politike, procese i sisteme za identifikovanje, mjerenje, upravljanje i praćenje rizika likvidnosti u odgovarajućim vremenskim periodima, uključujući i unutarodnevnu likvidnost, koji moraju obezbijediti da Banka održava adekvatne nivoje rezervi likvidnosti.

ILAAP se zasniva na sljedećih sedam principa:

- Nadzorni odbor i Uprava Banke odgovorni su za uspostavljanje i provođenje adekvatnog ILAAP-a;
- ILAAP je sastavni deo sveobuhvatnog sistema upravljanja u Banci;
- ILAAP daje ključni doprinos kontinuitetu poslovanja Banke obezbjeđujući adekvatnu likvidnost sa različitih aspekata;
- svi značajni rizici su identifikovani i uključeni u ILAAP;
- interne rezerve likvidnosti i stabilni izvori finansiranja su precizno određeni, pri čemu su rezerve likvidnosti visokokvalitetne;
- metodologije za kvantifikovanje rizika u ILAAP-u su adekvatne, konzistentne i nezavisno validirane;
- redovno testiranje otpornosti likvidnosti na stres treba da obezbijedi adekvatnu likvidnost i u vanrednim situacijama.

U cilju uključenja ILAAP-a u sistem upravljanja u Banci, Banka obezbjeđuje adekvatnu povezanost i usklađenost ILAAP-a sa:

- sistemom upravljanja u Banci, strategijom i poslovnom politikom Banke;
- strategijom, politikom, procedurama i procesima upravljanja rizicima, uključujući sistem, strategije, politike, procedure i procese upravljanja rizikom likvidnosti;
- planom likvidnosti, uključujući i plan izvora finansiranja;
- planom za likvidnost za nepredviđene slučajeve;
- planom oporavka Banke, uključujući plan oporavka likvidnosti Banke;
- sistemom izvještavanja;
- postupkom interne procjene adekvatnosti kapitala Banke (ICAAP);
- politikom i praksom naknada u Banci;
- kao i drugim procesima i aktima Banke značajnim za sprovođenje ILAAP-a.

ILAAP doprinosi kontinuitetu poslovanja Banke obezbjeđujući adekvatnost likvidnosti sa dva aspekta:

- Ekonomskog aspekta – podrazumijeva obezbjeđivanje kontinuiteta poslovanja Banke identifikovanjem i kvantifikovanjem svih značajnih rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju, uključujući i rizike koji potiču iz makroekonomskog i poslovnog okruženja Banke i koji mogu negativno uticati na likvidnost Banke;
- Normativnog aspekta – podrazumijeva obezbjeđivanje kontinuiteta poslovanja Banke ispunjenjem svih regulatornih zahtjeva i zahtjeva Agencije vezanih za likvidnost Banke.

Mjerenjem rizika likvidnosti koji se zasnivaju na dva pokazatelja likvidnosti (LCR i NSFR) kao i stres testovima i analizi scenarija, Banka će sagledavati procese upravljanja rizikom likvidnosti i dati ključni doprinos u obezbjeđenju kontinuiteta poslovanja Banke identifikovanjem i kvantifikovanjem svih značajnih rizika kojima je Banka izložena, ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju, uključujući i rizike koji potiču iz makroekonomskog i poslovnog okruženja Banke koji mogu negativno uticati na likvidnost Banke.

Ispunjenjem svih zahtjeva Agencije vezanih za likvidnost Banke a u vezi sa ILAAP-om i izvještavanjem o tome, Banka obezbjeđuje kontinuitet poslovanja Banke.

Banka sprovodi redovan proces identifikovanja svih značajnih rizika kojima je izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju, uzimajući u obzir vrstu, prirodu, obim i složenost aktivnosti Banke i tržišta na kojima posluje. Banka tokom procesa identifikovanja značajnih rizika uzima u obzir ekonomski i normativni aspekt ILAAP-a.

Banka određuje, procjenjuje i održava interne rezerve likvidnosti i stabilne izvore finansiranja u skladu sa ekonomskim aspektom ILAAP-a.

Interne rezerve likvidnosti Banka određuje na osnovu izračunavanja potrebnih likvidnih sredstava za pokriće svih značajnih rizika primjenom metodologija za kvantifikovanje rizika i testiranjem otpornosti na stres.

Banka primjenjuje metodologije za kvantifikovanje rizika koje odgovaraju njenom rizičnom profilu i sklonosti ka preuzimanju rizika, kao i vrsti, prirodi, obimu i složenosti njenih aktivnosti.

Banka primjenjuje metodologije za kvantifikovanje rizika u cilju kvantifikovanja potencijalnih budućih promjena likvidnosti i izvora finansiranja u skladu sa ekonomskim i normativnim aspektom ILAAP-a.

Banka primjenom metodologije za kvantifikovanje rizika utvrđuje ukupne interne likvidnosne zahtjeve koji su potrebne za pokriće svih značajnih rizika u poslovanju, koji određuju njen rizični profil likvidnosti ili utiču na njega.

Interni likvidnosni zahtjevi su zahtjevi u pogledu nivoa i strukture internih rezervi likvidnosti i stabilnih izvora finansiranja potrebnih za pokriće svih značajnih rizika.

Ukupni interni likvidnosni zahtjevi obuhvataju:

- interne likvidnosne zahtjeve za rizike za koje je propisana obaveza izračunavanja minimalnih likvidnosnih zahtjeva;
- interne likvidnosne zahtjeve za ostale značajne rizike u poslovanju Banke, a koji nisu obuhvaćeni izračunom minimalnih likvidnosnih zahtjeva.

Banka prilagođava interne likvidnosne zahtjeve za pojedine rizike i ukupne interne likvidnosne zahtjeve prema "gore", s obzirom na rezultate odgovarajućih testova otpornosti na stres koje je provela za potrebe ILAAP-a.

Banka održava nivo internih rezervi likvidnosti i stabilnih izvora finansiranja najmanje u iznosu ukupnih internih likvidnosnih zahtjeva, a taj iznos nikada ne može biti manji od ukupnih minimalnih likvidnosnih zahtjeva izračunatih u skladu sa regulatornim zahtjevom.

11. PODACI O BANKARSKOJ GRUPI

Banka na dan 31.12.2020. godine nema učešća u kapitalu u licima u finansijskom sektoru koja bi u smislu Zakona o bankama činila bankarsku grupu.

12. ZALOŽENA I NEZALOŽENA IMOVINA

Iznos založene i nezaložene imovine na dan 31.12.2020. godine dat je u sljedećoj tabeli.

Vrsta imovine	Bruto knjigovodstvena vrijednost založene imovine (u 000 KM)	Bruto knjigovodstvena vrijednost nezaložene imovine (u 000 KM)
Dati krediti	13,903	91,447
Ulaganja u dužničke instrumente	0	21,154
Ulaganja u vlasničke instrumente	0	412
Ostalo	0	100,148
Ukupno	13,903	213,161

Dio kreditnog portfolija založen za obezbjeđenje kredita finansiranih iz IRB sredstava.